

ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

4^η σειρά ασκήσεων **Εισαγωγή στο γεωλογικό προσομοίωμα**

Διδάσκων: Β. Μαρίνος, Επ. Καθηγητής

• Γεωτεχνικός Τομέας, Σχολή Πολιτικών
Μηχανικών ΕΜΠ

marinosv@civil.ntua.gr

Ακαδημαϊκό έτος 2020-21

ΣΤΡΩΜΑ

Στρώμα λέγεται η μορφή ανάπτυξης ενός πετρώματος όταν ορίζεται από δυο 'σχεδόν' επίπεδες επιφάνειες

- Οροφή:** Η άνω επιφάνεια του στρώματος
- Δάπεδο:** Η κάτω επιφάνεια του στρώματος

Ένα στρώμα αποτίθεται πάνω στο προηγούμενο και η οροφή του ενός αποτελεί δάπεδο του επομένου.

Τα κατώτερα στρώματα συνεπώς είναι αρχαιότερα και τα ανώτερα νεότερα, εφόσον δεν έχει συμβεί τεκτονική διαταραχή.

ΣΤΡΩΜΑ

Οροφή
στρώματος

Δάπεδο
στρώματος

Οριζόντια στρώματα

Είναι τα στρώματα με οριζόντιες τις οριακές επιφάνειες επαφής

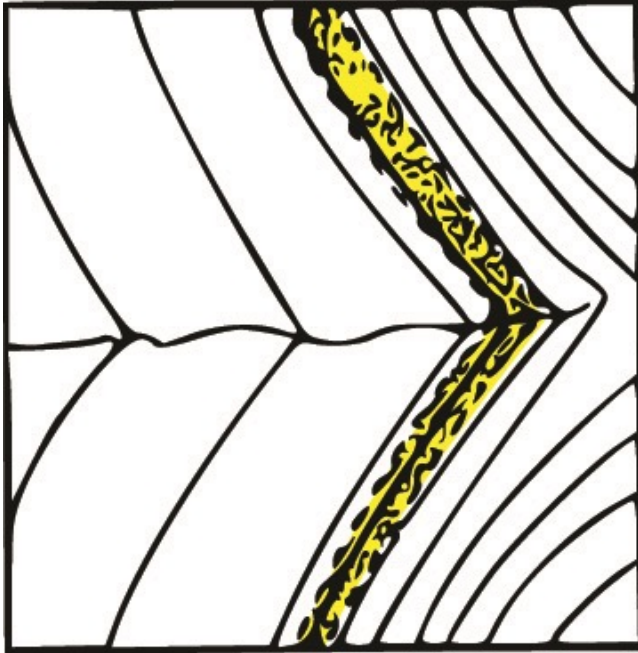
Άσπρωτος
Ψαμμίτης

Ιλυόλιθος

Στρωματώδης
Ψαμμίτης

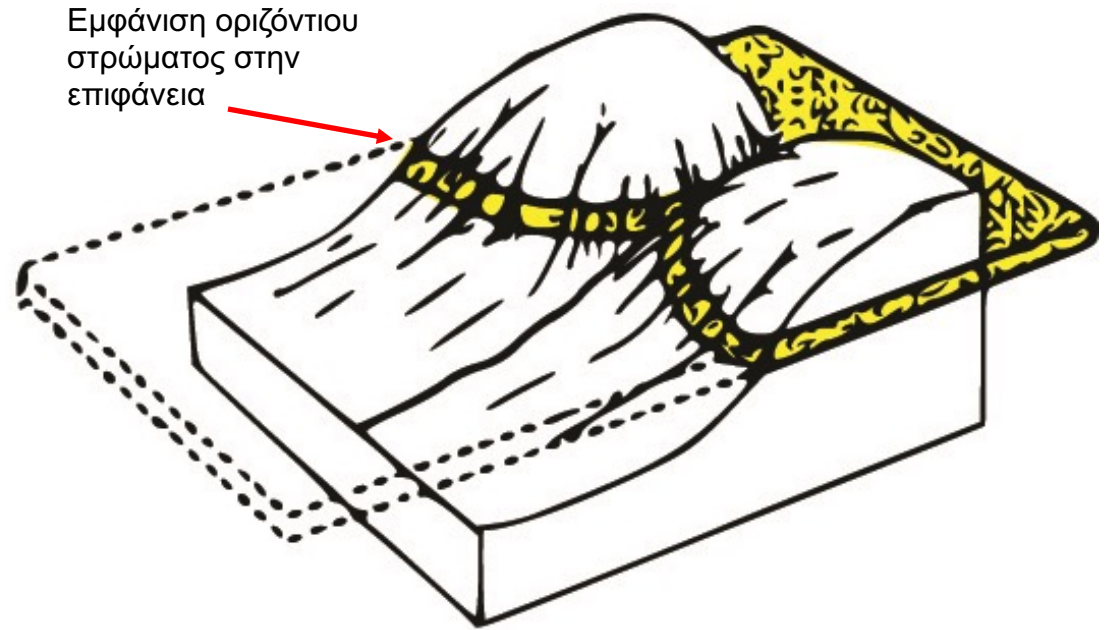

Οριζόντια στρώματα

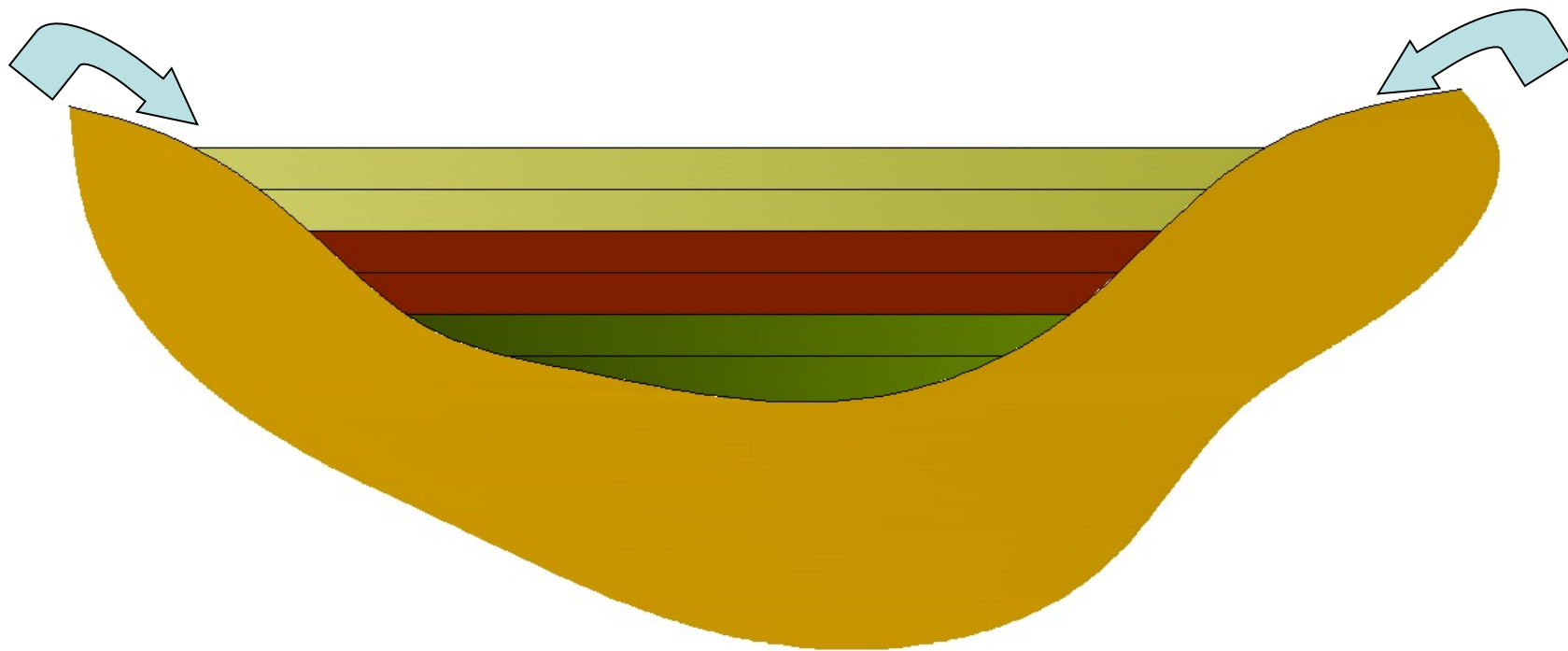
Χάρτης

Εμφάνιση οριζόντιου στρώματος στην επιφάνεια

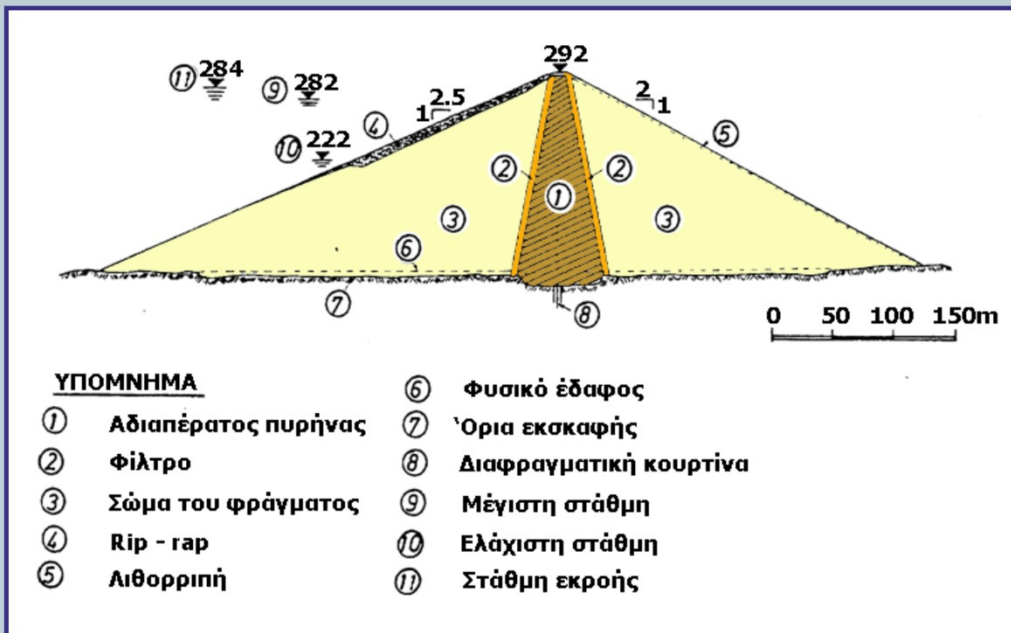
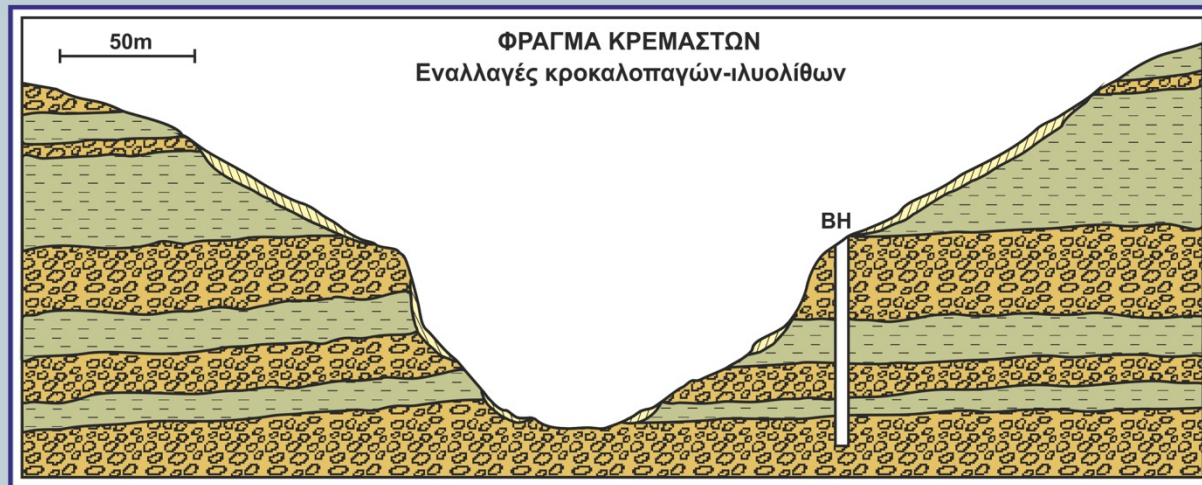
Ανάπτυξη στρώματος στο χώρο

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΣΤΡΩΜΑΤΩΝ

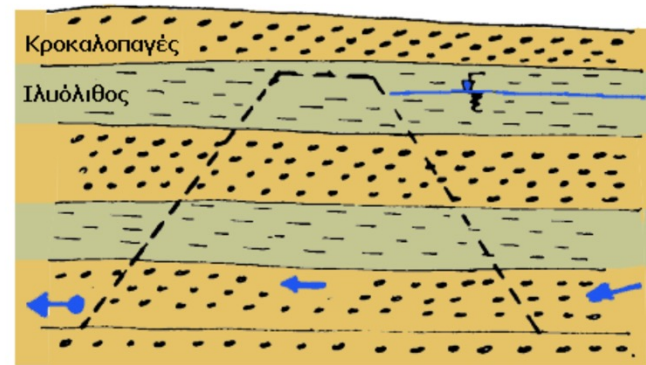

ΧΩΜΑΤΙΝΟ ΦΡΑΓΜΑ ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ (h=160m)

Αρχικές διαφυγές. Παράκαμψη από αντέρσιμα

Εμφάνιση
πηγών
κατάντη

ΓΕΝΙΚΑ

- ΤΑ ΣΤΡΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΣΥΝΑΝΤΩΝΤΑΙ ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ ΚΕΚΛΙΜΕΝΑ
- ▶ ΑΙΤΙΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΟΙ ΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΠΟΝΗΣΕΙΣ :
  - ❖ ΠΤΥΧΩΣΕΙΣ
  - ❖ ΡΗΓΜΑΤΑ
  - ❖ ΕΦΙΠΠΕΥΣΕΙΣ - ΕΠΩΘΗΣΕΙΣ
- ▶ ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΠΕΙΑ:

ΟΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΔΟΧΙΚΩΝ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΡΩΜΑΤΩΝ **ΔΕΝ ΕΊΝΑΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΠΙΠΕΔΑ** (ΚΟΙΝΟ ΥΨΟΜΕΤΡΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥΣ), **ΑΛΛΑ ΚΕΚΛΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ** (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΚΛΙΣΗ, ΦΟΡΑ ΚΛΙΣΗΣ)

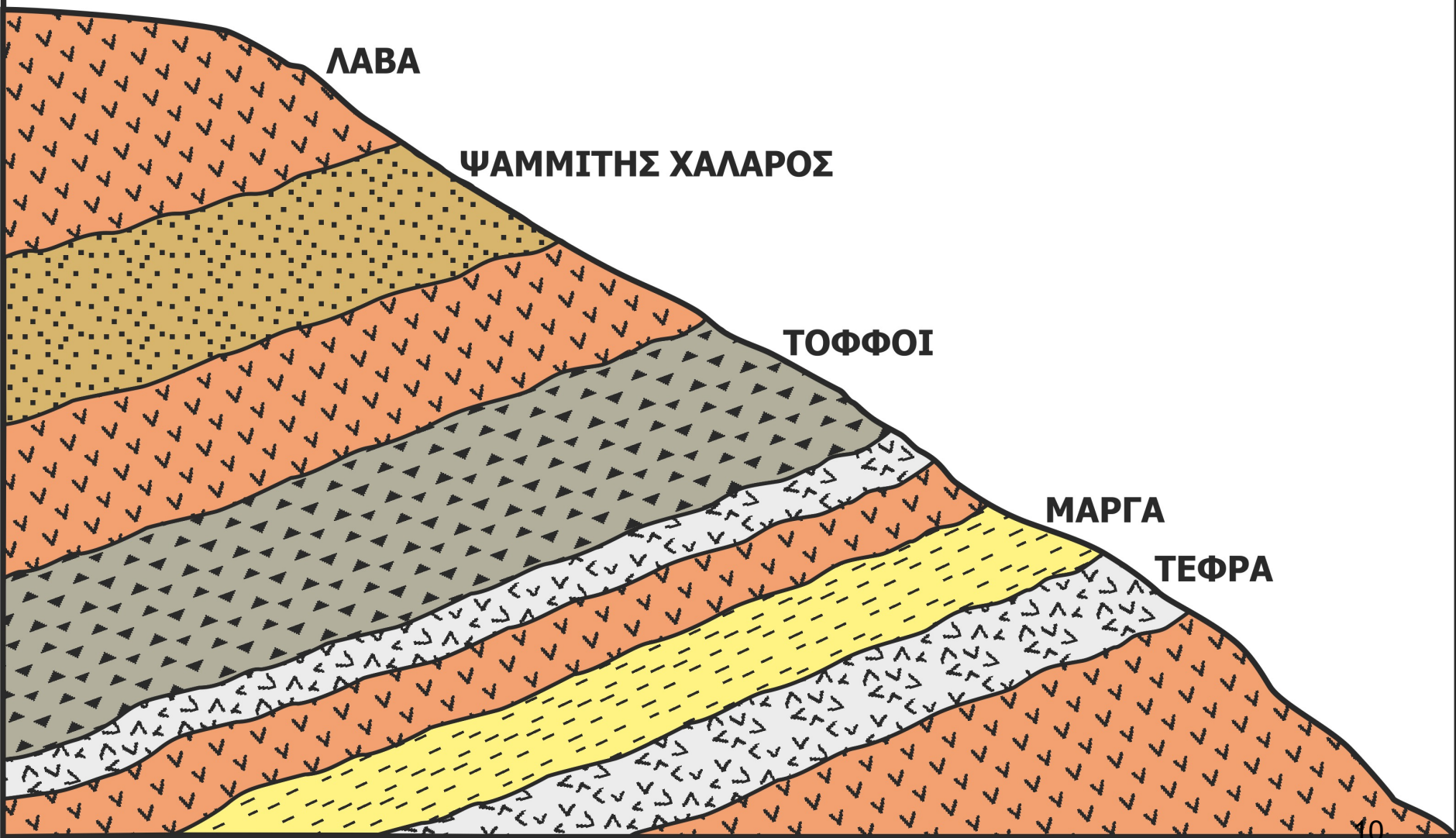

Κεκλιμένα στρώματα

Τα περισσότερα στρώματα, αν και έχουν αποτεθεί αρχικά σε οριζόντια θέση, τελικά λόγω των τεκτονικών παραμορφώσεων που έχουν υποστεί, απαντούν γενικώς στη φύση ως κεκλιμένα.

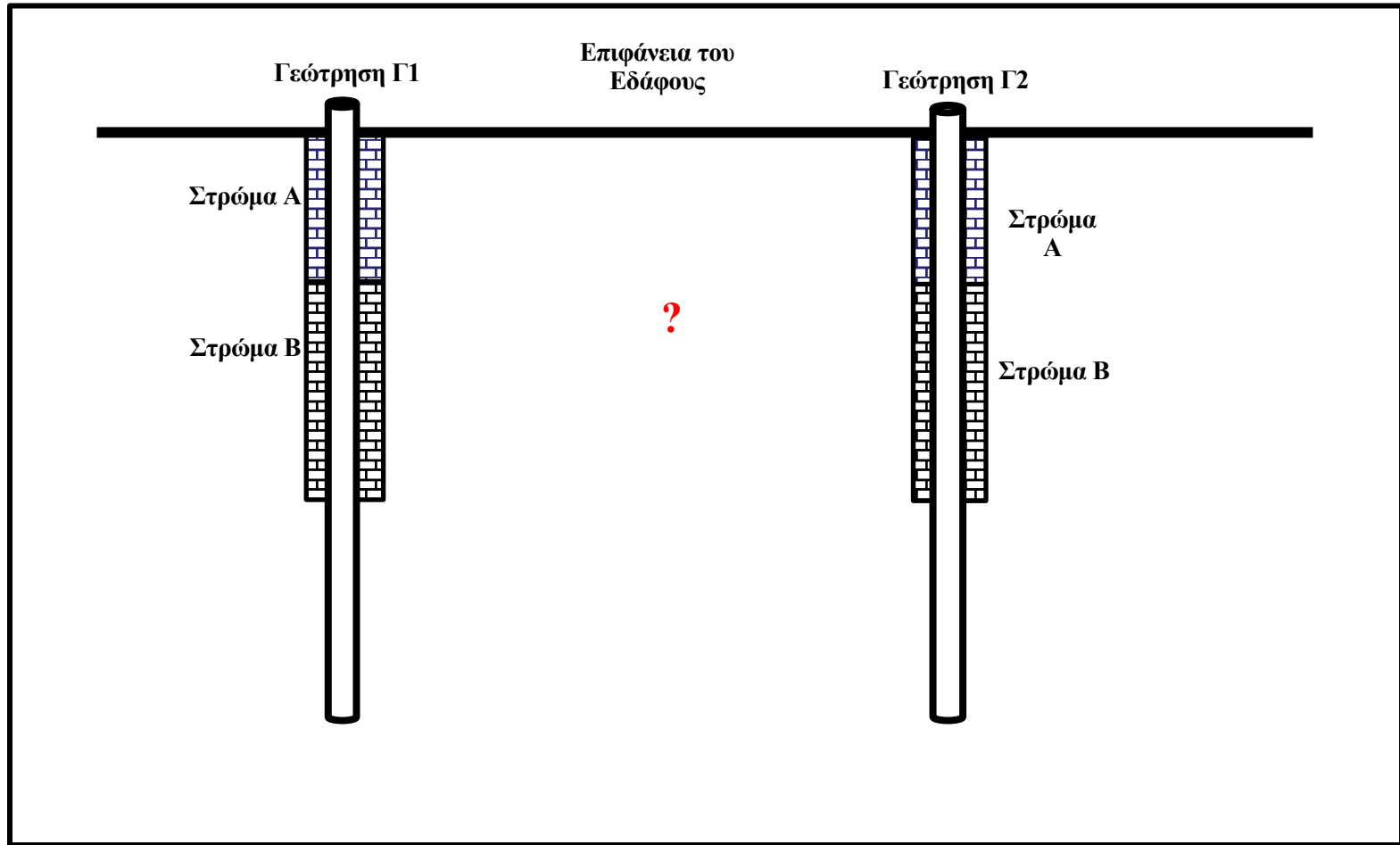

**ΕΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΚΛΗΡΩΝ ΛΑΒΩΝ ΜΕ ΧΑΛΑΡΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΑ ΥΛΙΚΑ
(ΤΟΦΦΟΥΣ ΚΑΙ ΤΕΦΡΕΣ) ΗΉΛΛΑ ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΑ ΙΖΗΜΑΤΟΓΕΝΗ ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ**

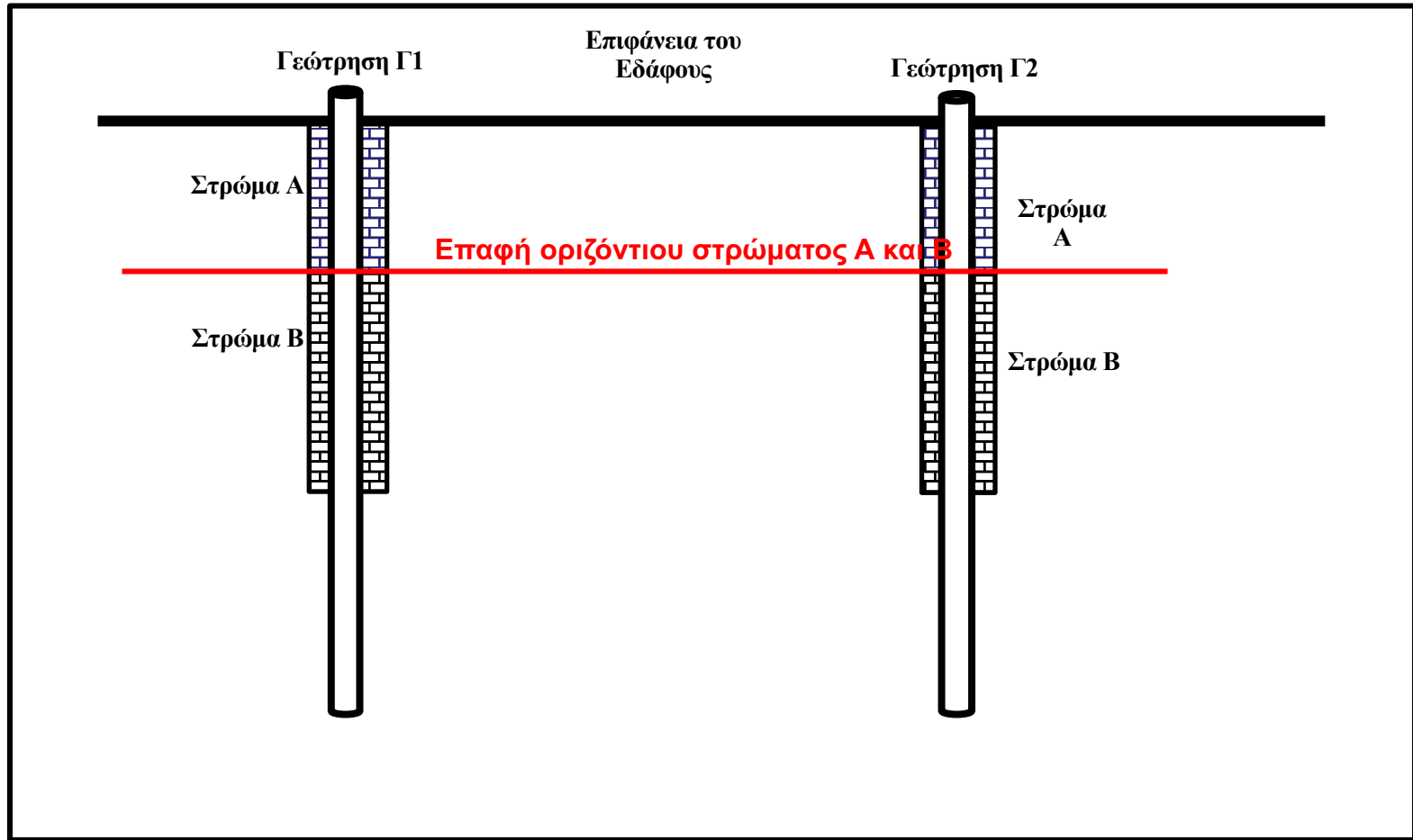

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ

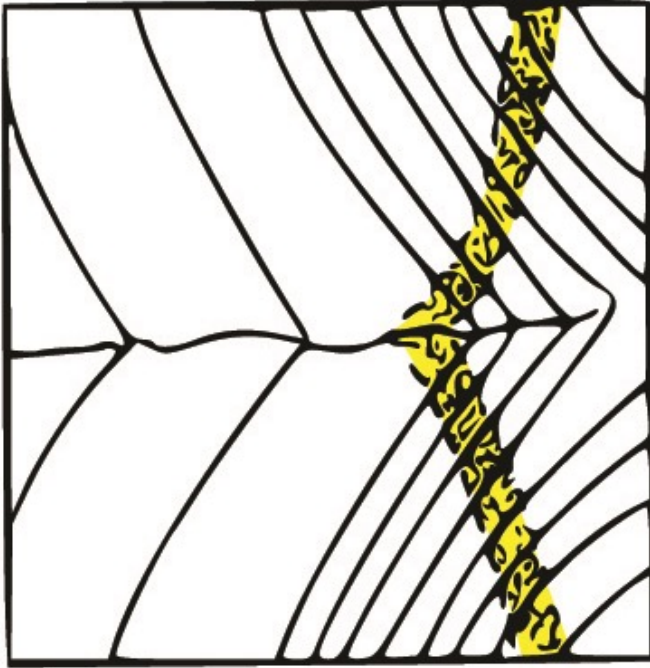

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ

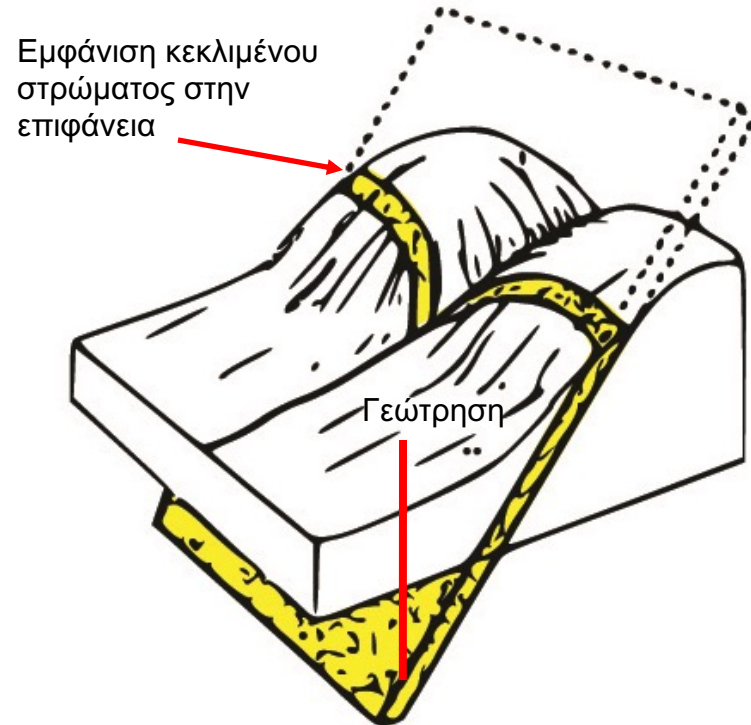

Κεκλιμένα στρώματα

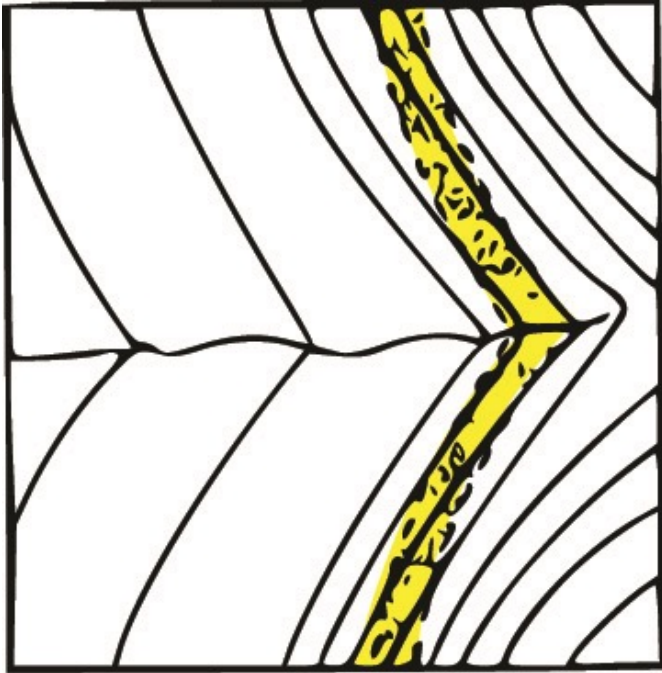
Χάρτης

Εμφάνιση κεκλιμένου στρώματος στην επιφάνεια

Ανάπτυξη στρώματος στο χώρο

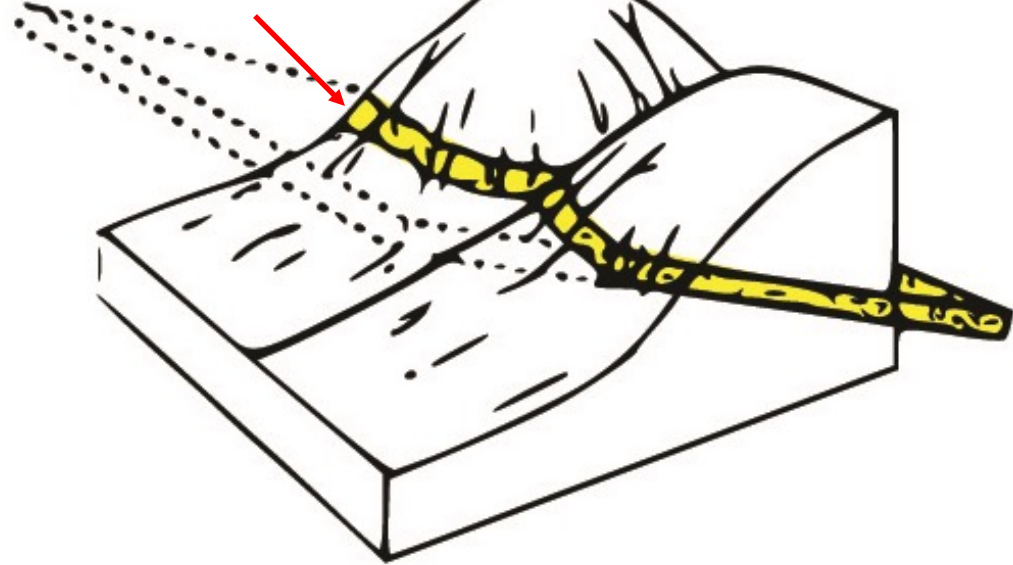
Κεκλιμένα στρώματα

Χάρτης

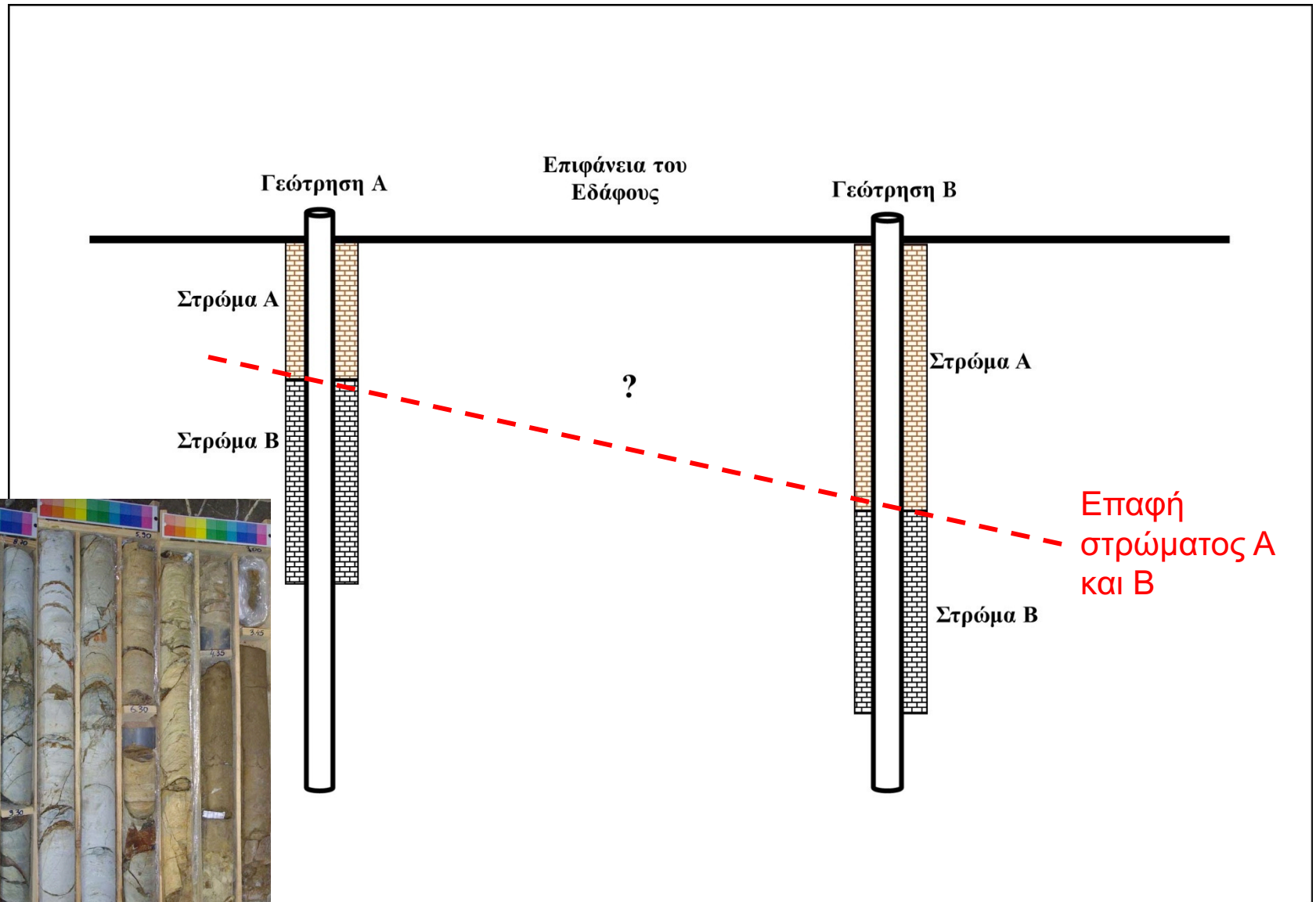
Εμφάνιση κεκλιμένου στρώματος στην επιφάνεια

Εμφάνιση κεκλιμένου στρώματος στην επιφάνεια

Ανάπτυξη στρώματος στο χώρο

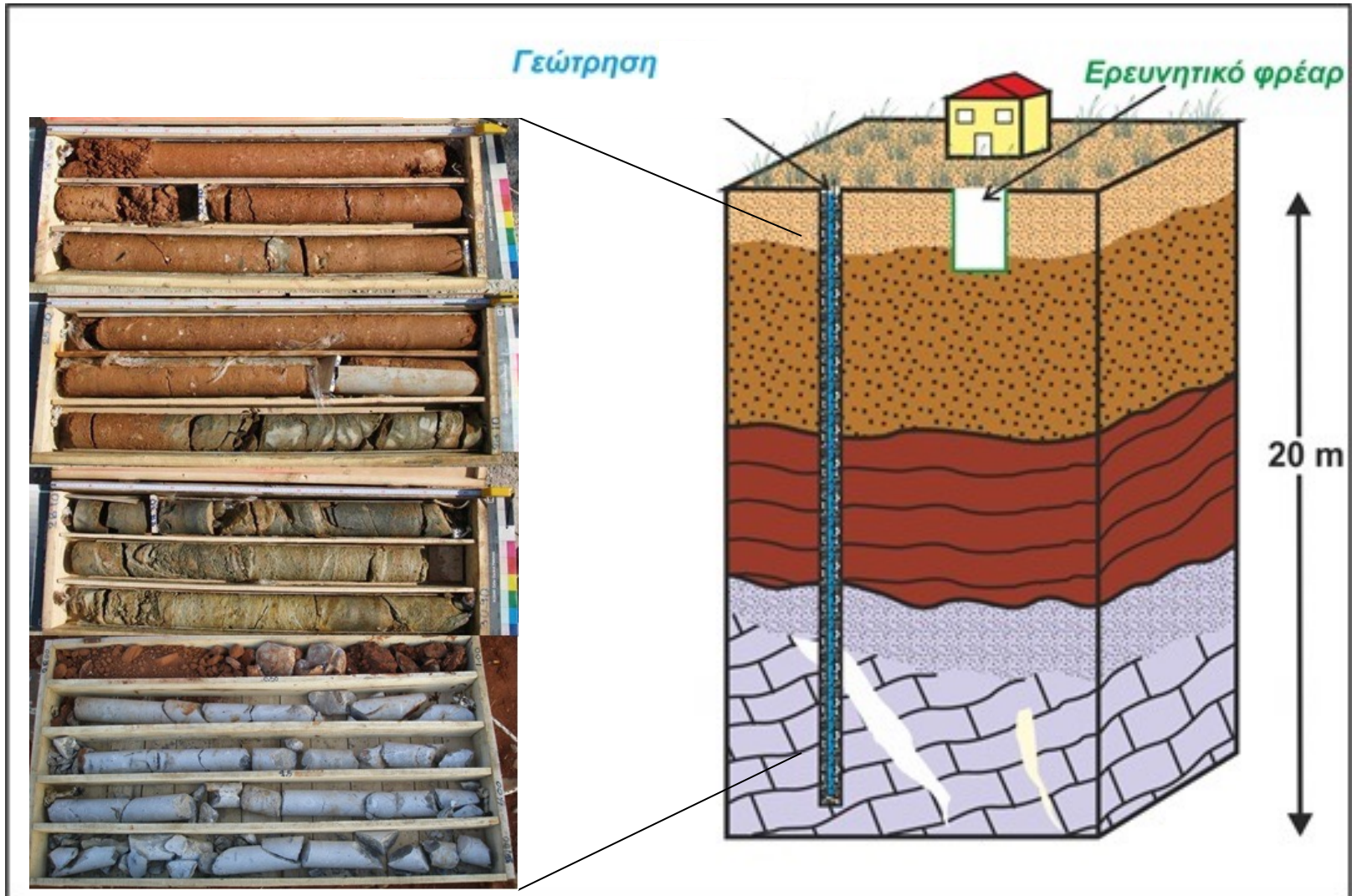
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ

Δειγματοληπτικές γεωτρήσεις

Λαμβάνουμε την πληροφορία για τη γεωλογική σύσταση του υπεδάφους

Δειγματοληπτικές γεωτρήσεις Λαμβάνουμε την πληροφορία για τη γεωλογική σύσταση του υπεδάφους

Δειγματοληπτικό
γεωτρύπανο

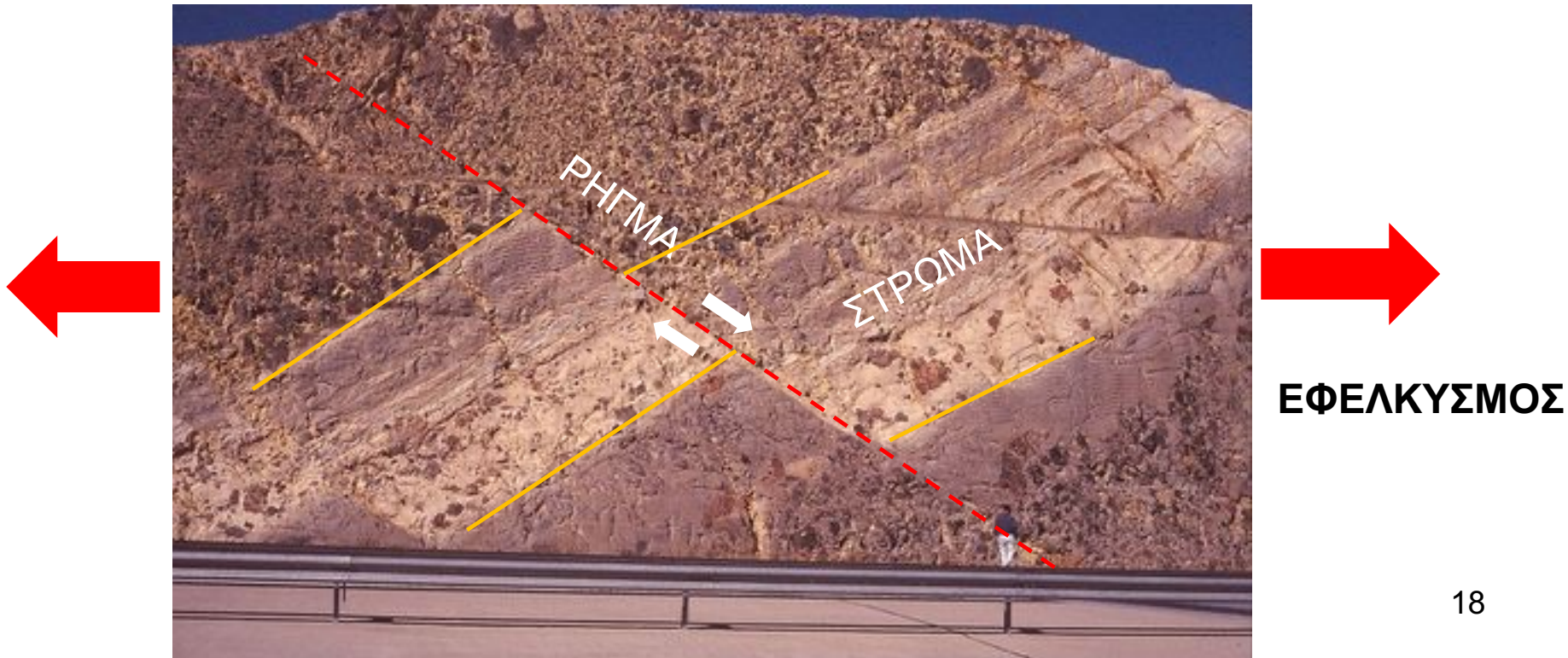
Πυρήνας δειγματοληπτικής
γέωτρησης

ΡΗΓΜΑ

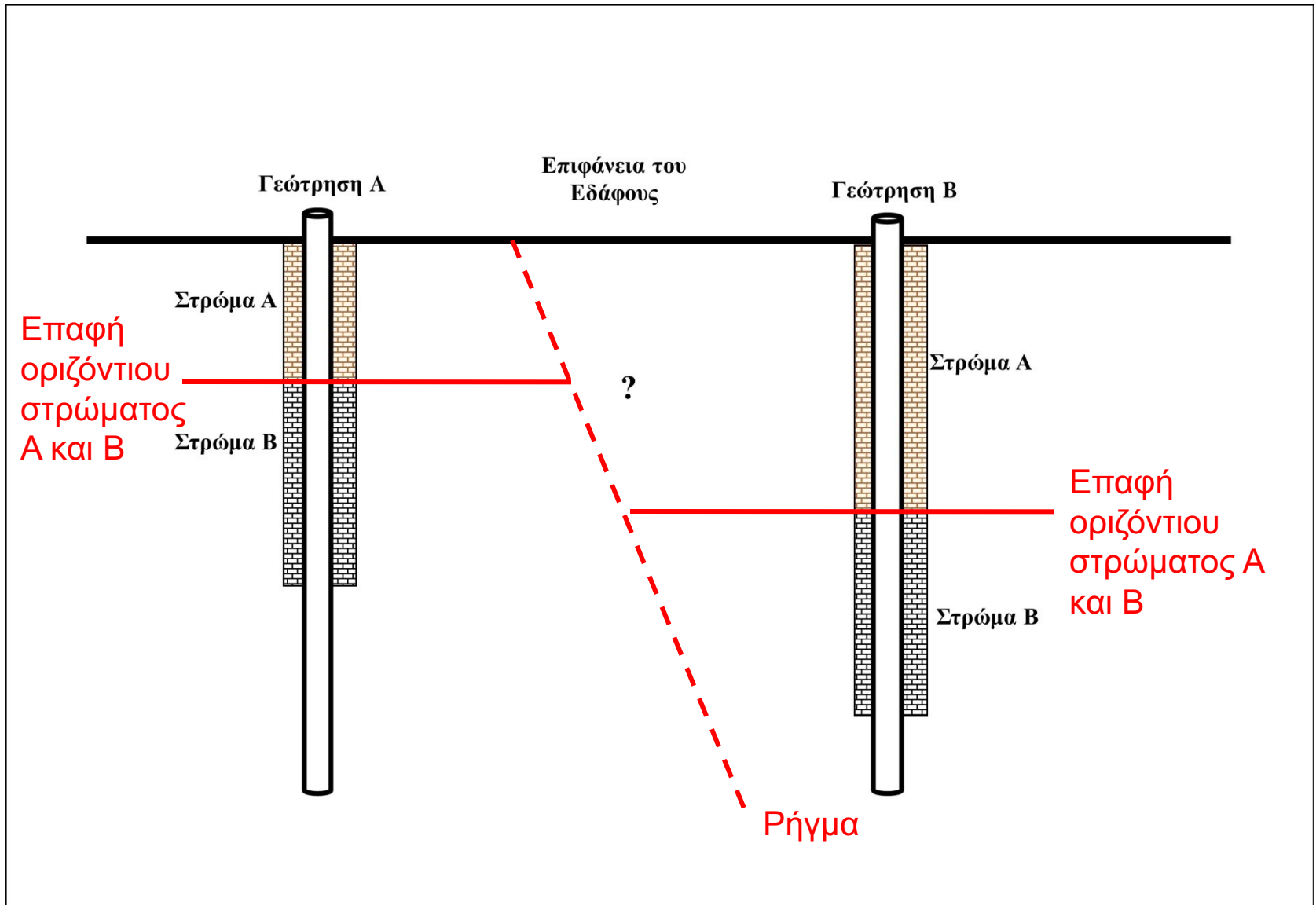
Οι τεκτονικές δυνάμεις που επιδρούν στα πετρώματα προκαλούν σε αυτά, εκτός των άλλων, ρωγμές (ή διακλάσεις), διαχωρίζοντάς τα σε επί μέρους τεμάχια.

Ρήγμα έχουμε όταν η διάρρηξη, συνήθως μεγάλου μήκους, προκαλεί μετακίνηση των τμημάτων εκατέρωθεν αυτής.

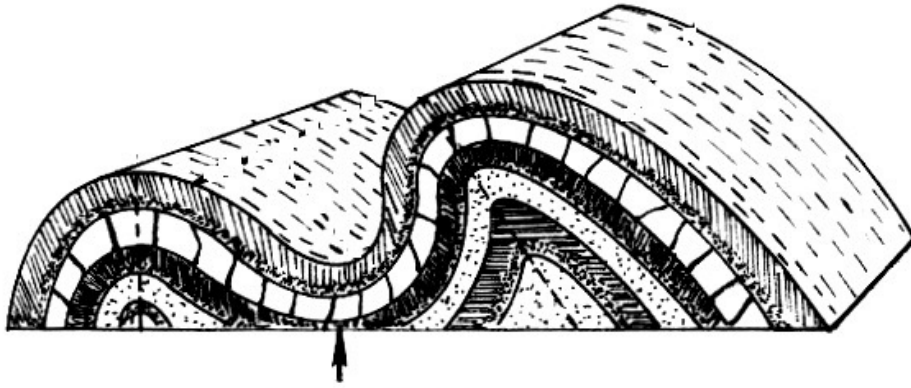

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΓΕΩΤΡΗΣΕΙΣ

ΠΤΥΧΕΣ

ΑΝΤΙΚΛΙΝΟ

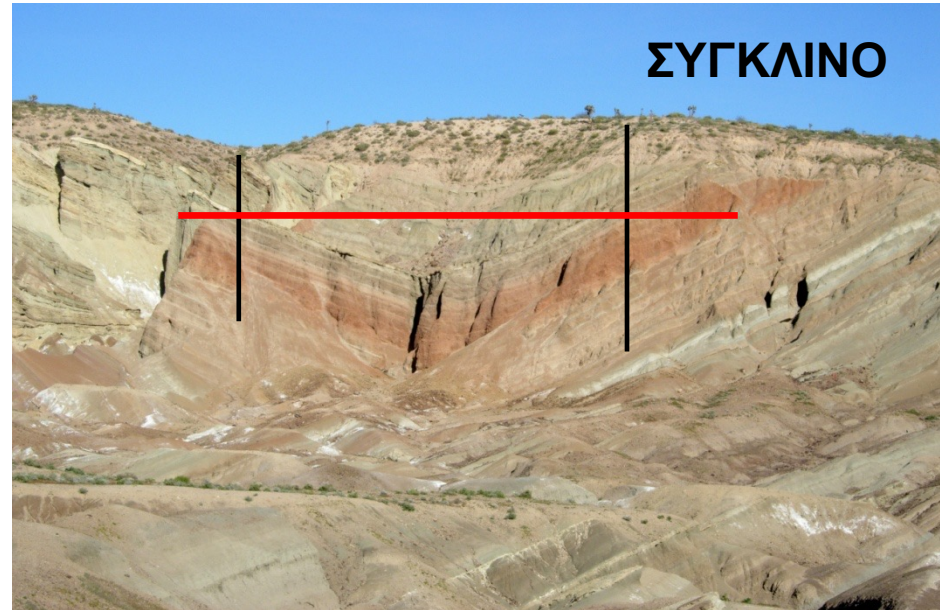

ΣΥΓΚΛΙΝΟ

ΑΝΤΙΚΛΙΝΟ

ΣΥΓΚΛΙΝΟ

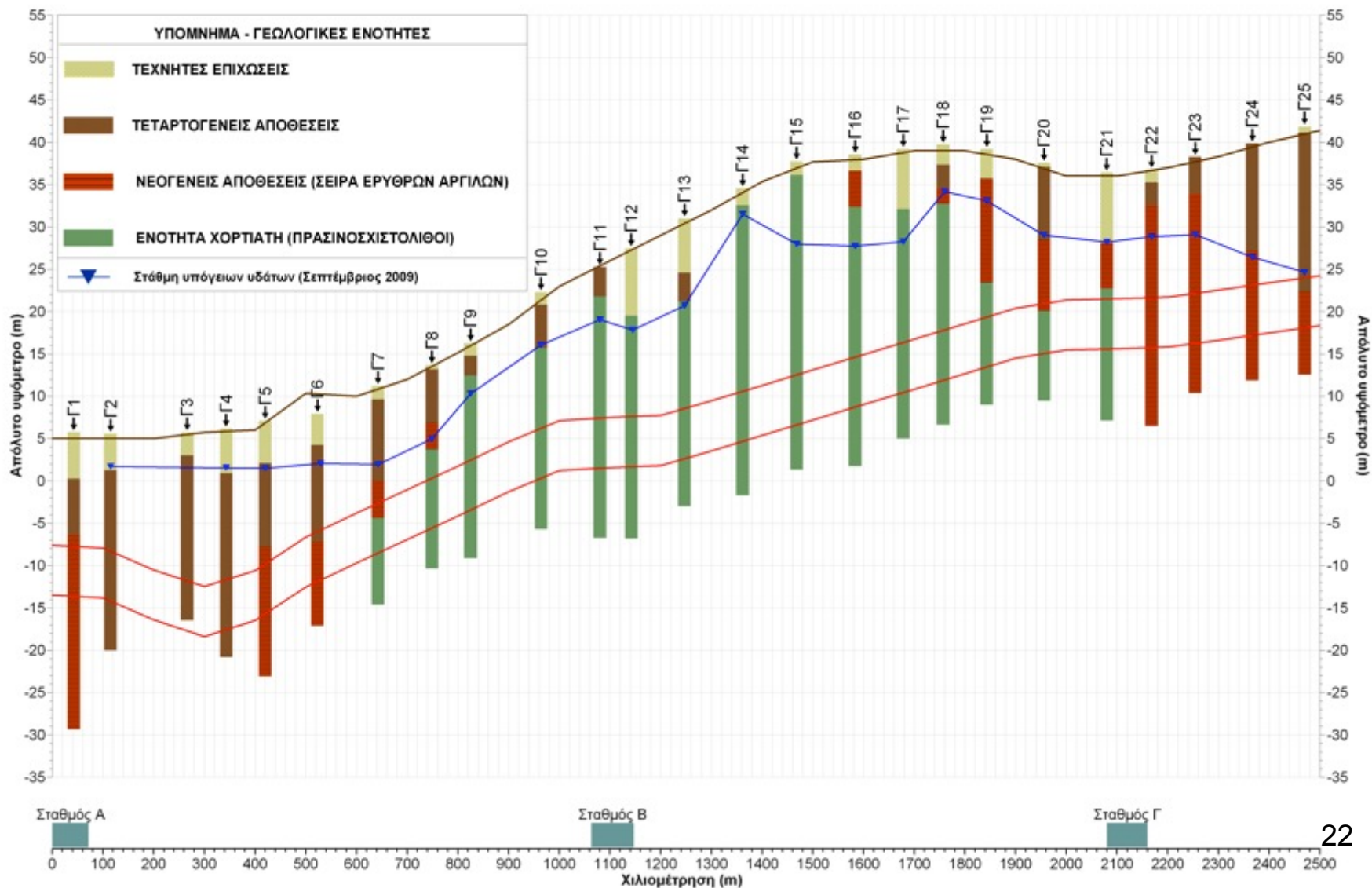

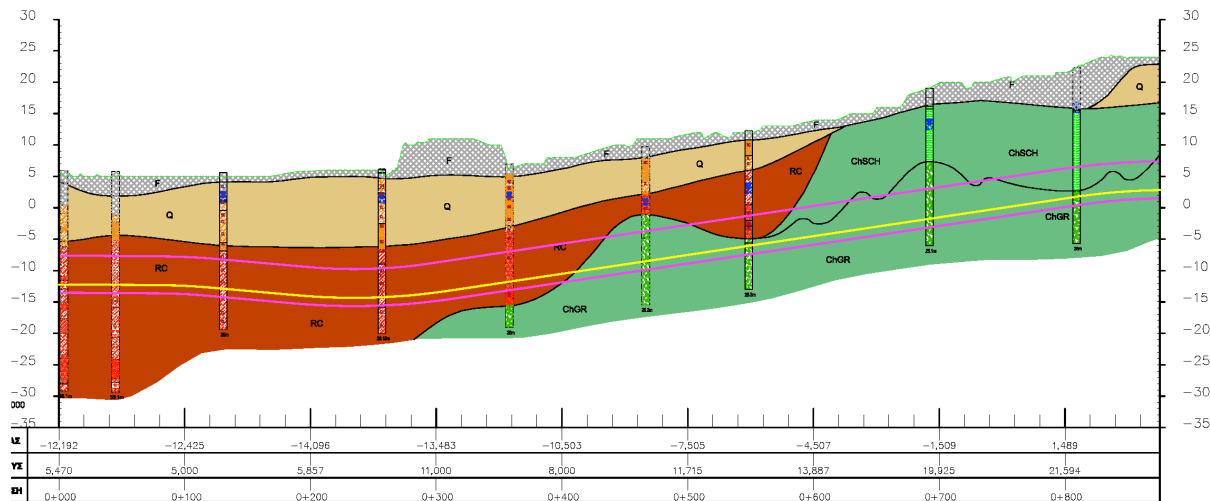
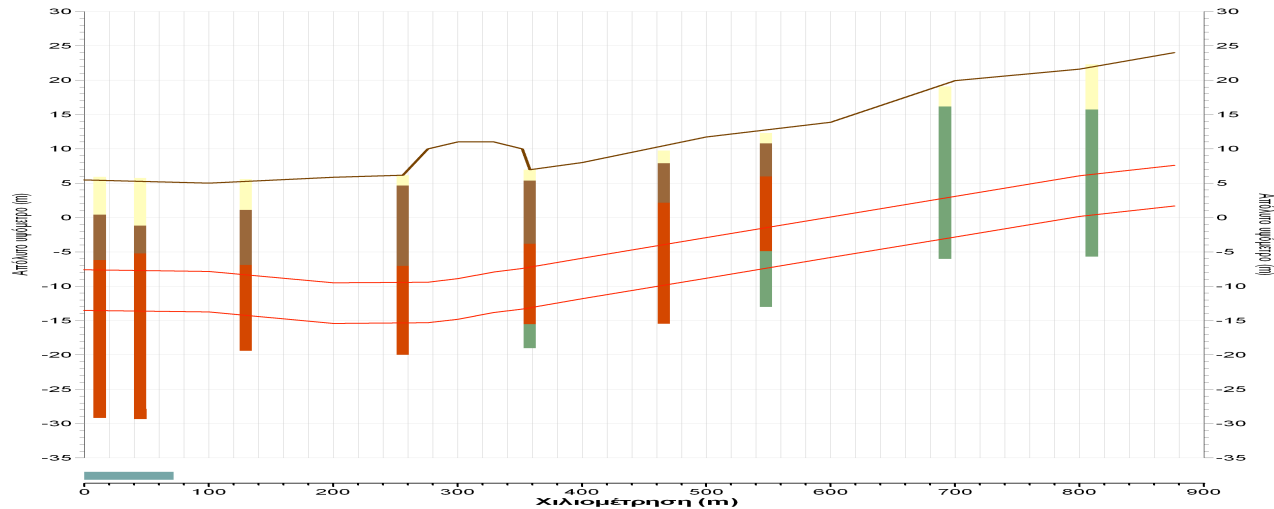

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΟΜΙΩΜΑ

ΤΟΜΗ Ι. ΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΑΞΗΣ

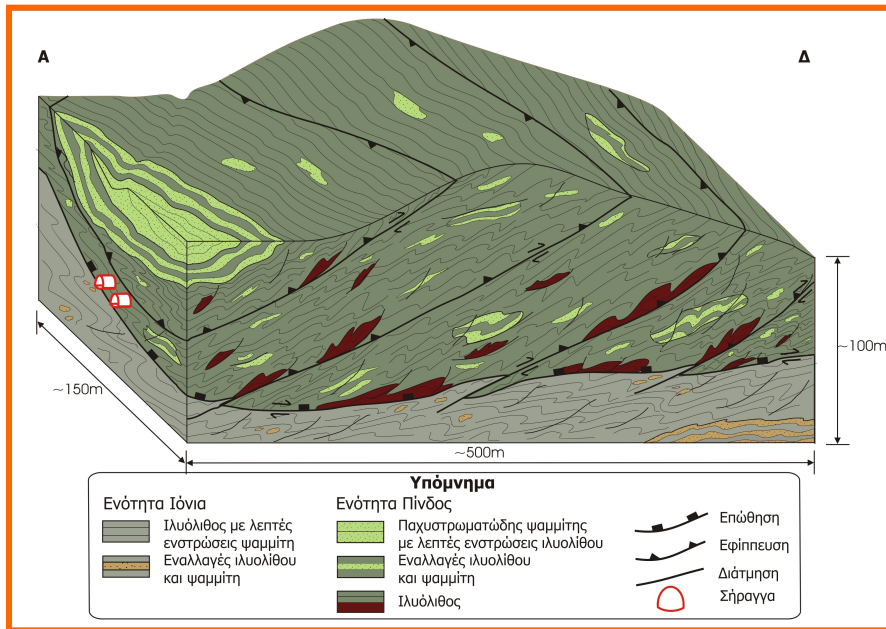
Απλές Γεωλογικές τομές από γεωτρήσεις

Απλό παράδειγμα γεωλογικής τομής από γεωτρήσεις.
 Προσοχή στον τύπο των επαφών και σε πιθανές – απότομες – μεταπτώσεις.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΟΜΙΩΜΑ

“Η γεωλογία γίνεται καλύτερα αντιληπτή όταν παρουσιάζεται στις τρεις διαστάσεις”

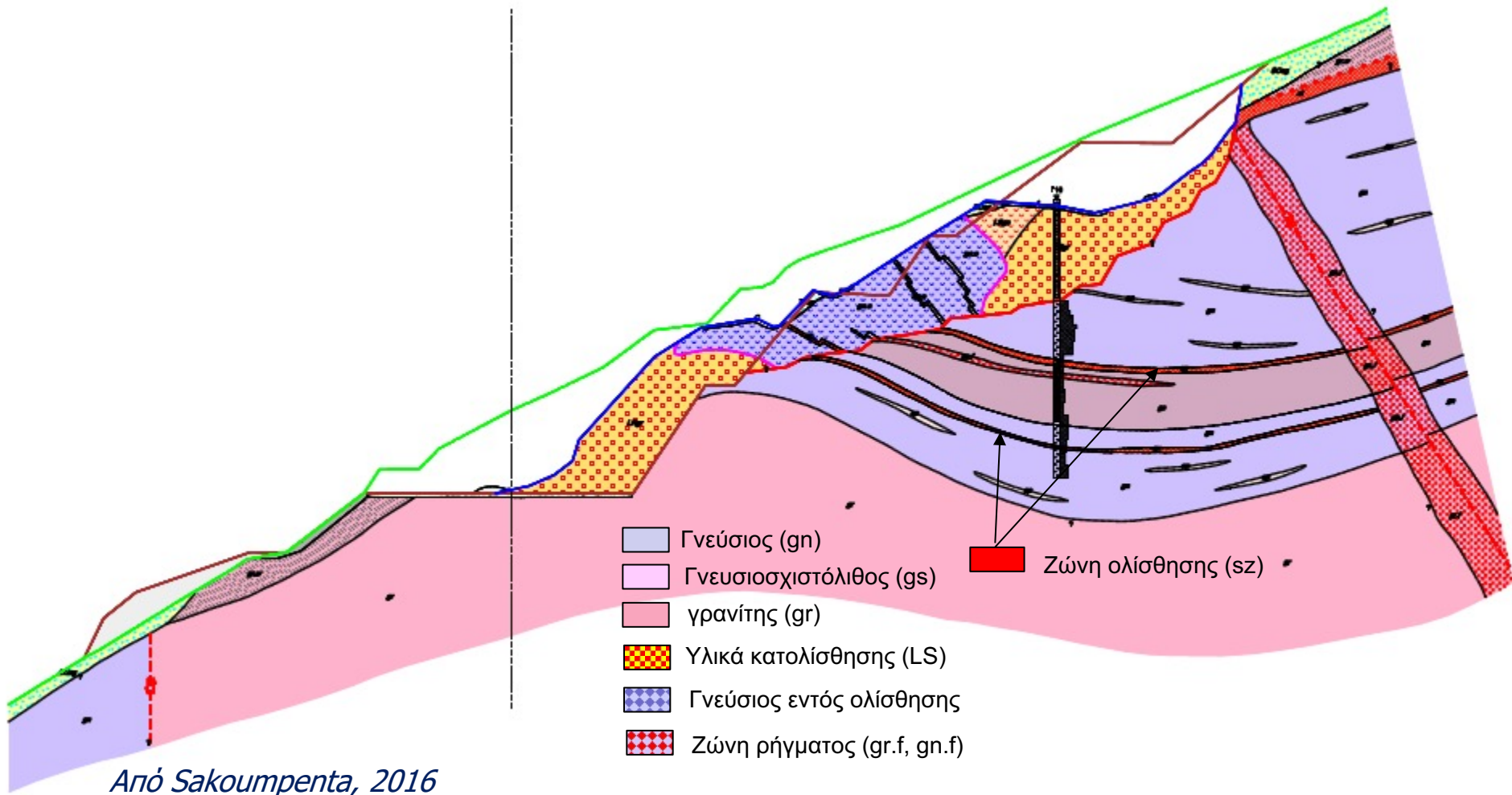
Σύνθετο
γεωλογικό
μοντέλο

Marinos et al., 2006

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΟΜΙΩΜΑ

Συνήθως δουλεύουμε στις δυο διαστάσεις – Γεωλογικές τομές

Από Sakoumpenta, 2016

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΜΑ

Ο Πολιτικός Μηχανικός πρέπει να μπορεί να αντιλαμβάνεται τις 3 διαστάσεις για το σχεδιασμό και κατασκευή των τεχνικών έργων

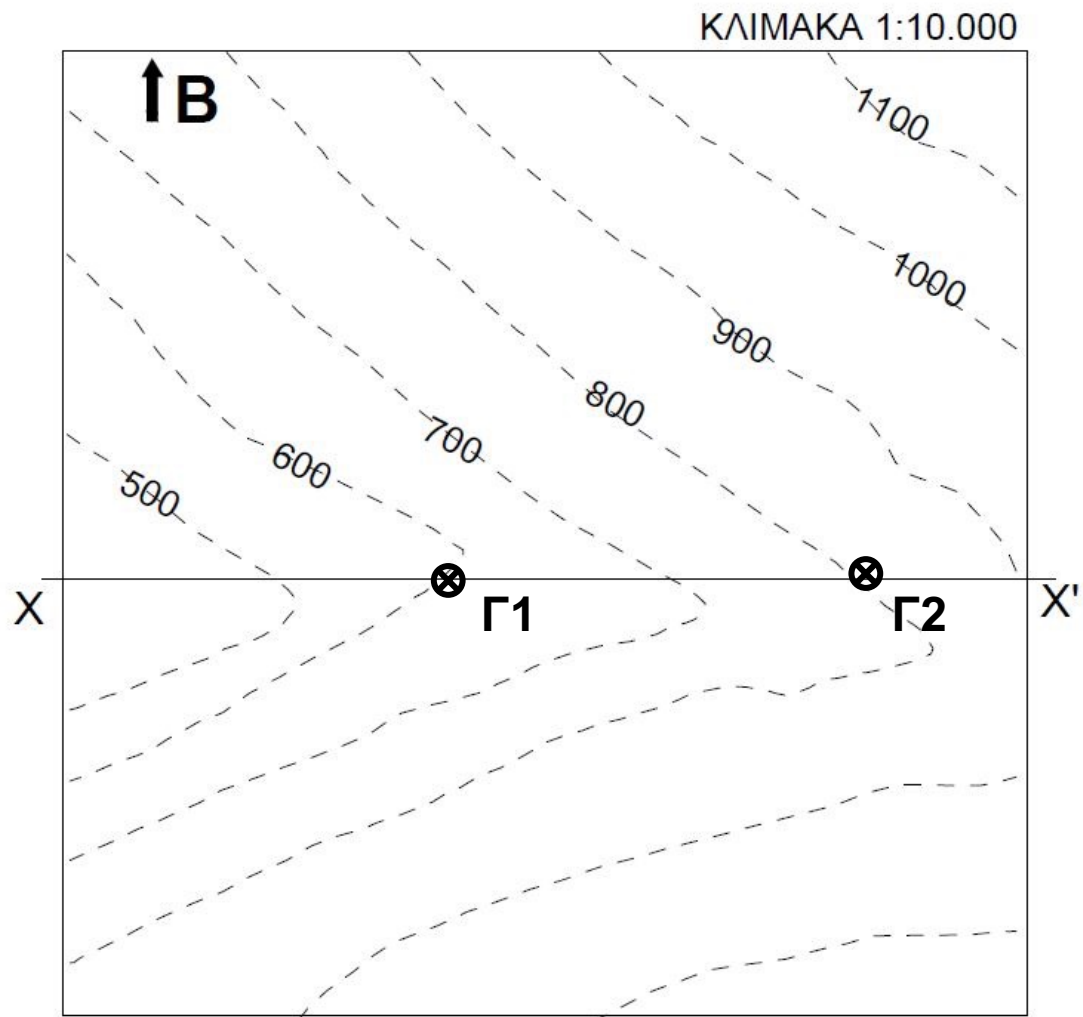
Στις ασκήσεις που θα ακολουθήσουν θα δουλέψουμε με γεωλογικούς χάρτες και γεωλογικές τομές (2 διαστάσεις) χρησιμοποιώντας γεωμετρικά στοιχεία στις 3 διαστάσεις

Στόχος: Να διαμορφωθεί γεωλογική αντίληψη στις 3 διαστάσεις

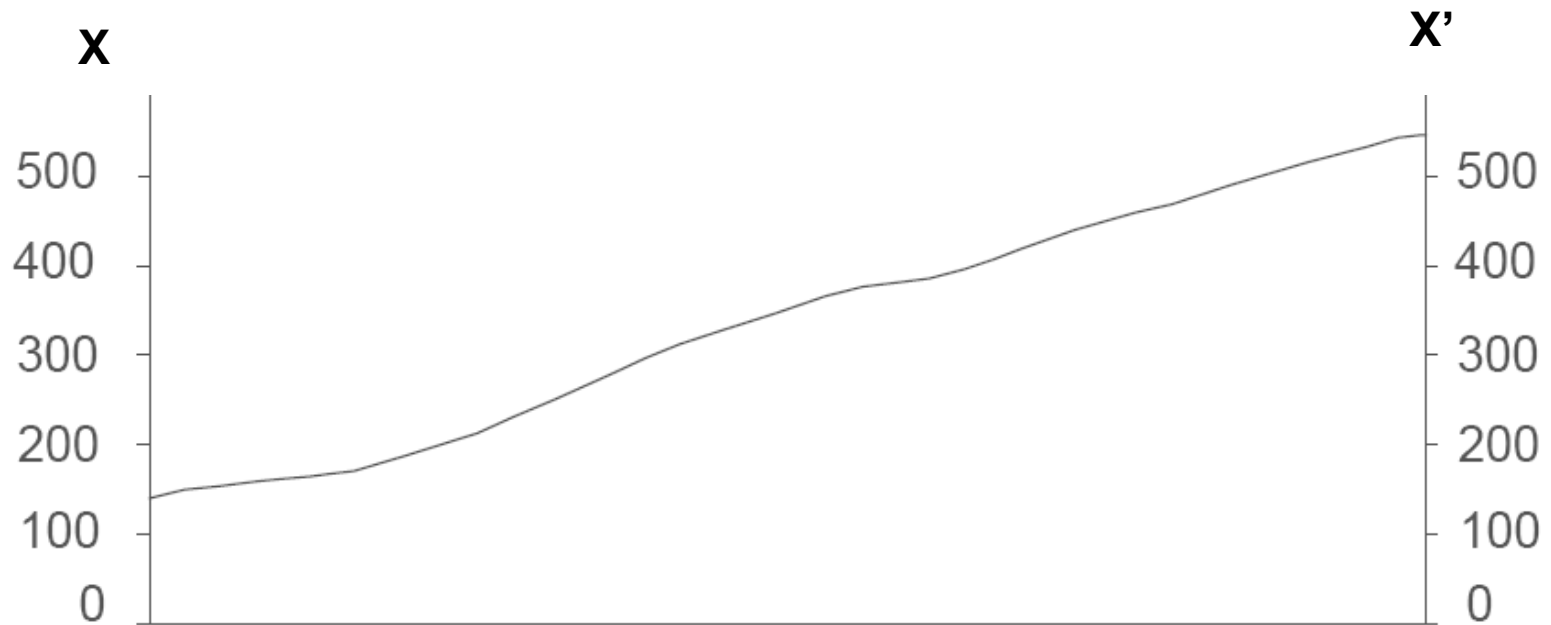
4η Σειρά Ασκήσεων

Εισαγωγή σε πιθανά γεωλογικά προσομοιώματα

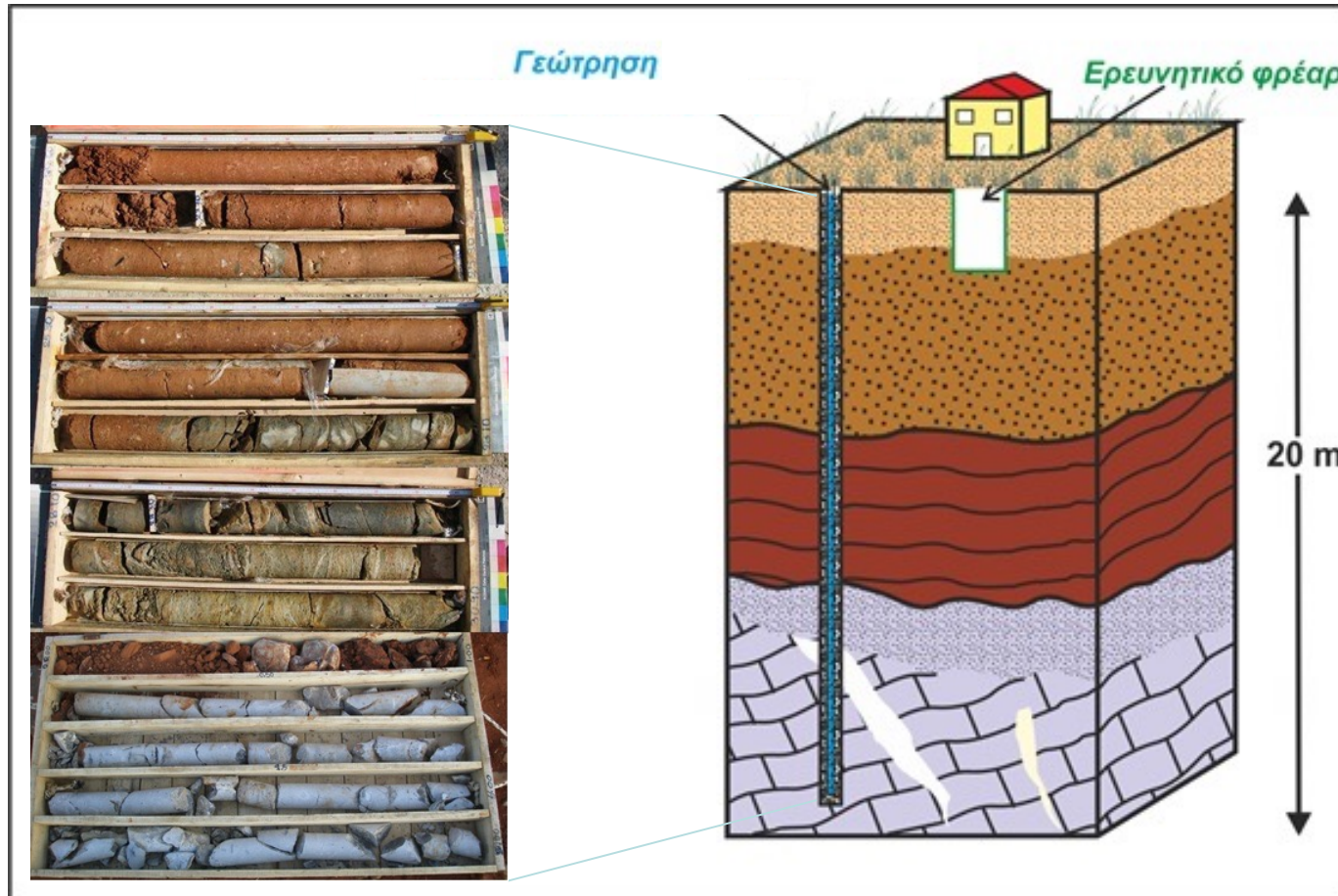

Ερώτημα 1° : Να γίνει η τοπογραφική τομή ΧΧ'

Δειγματοληπτικές γεωτρήσεις

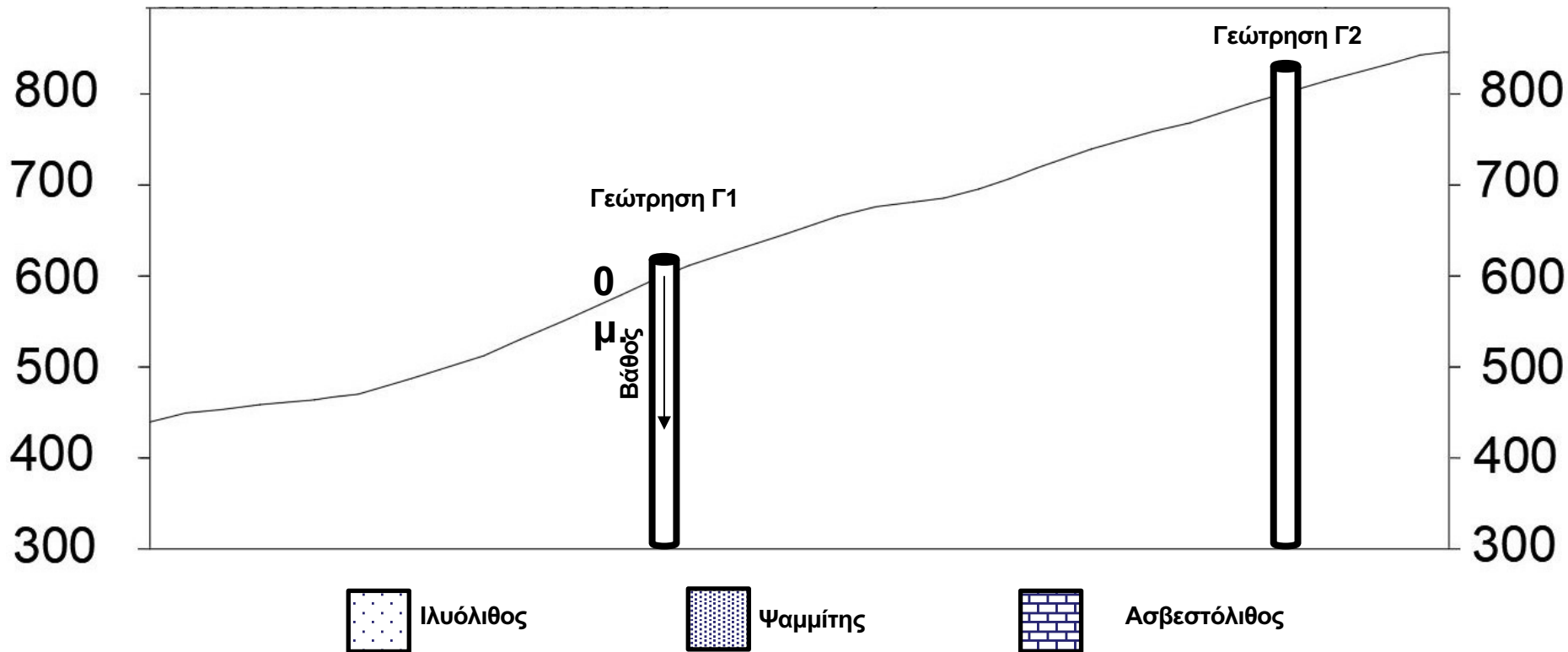
Λαμβάνουμε την πληροφορία για τη γεωλογική σύσταση του υπεδάφους

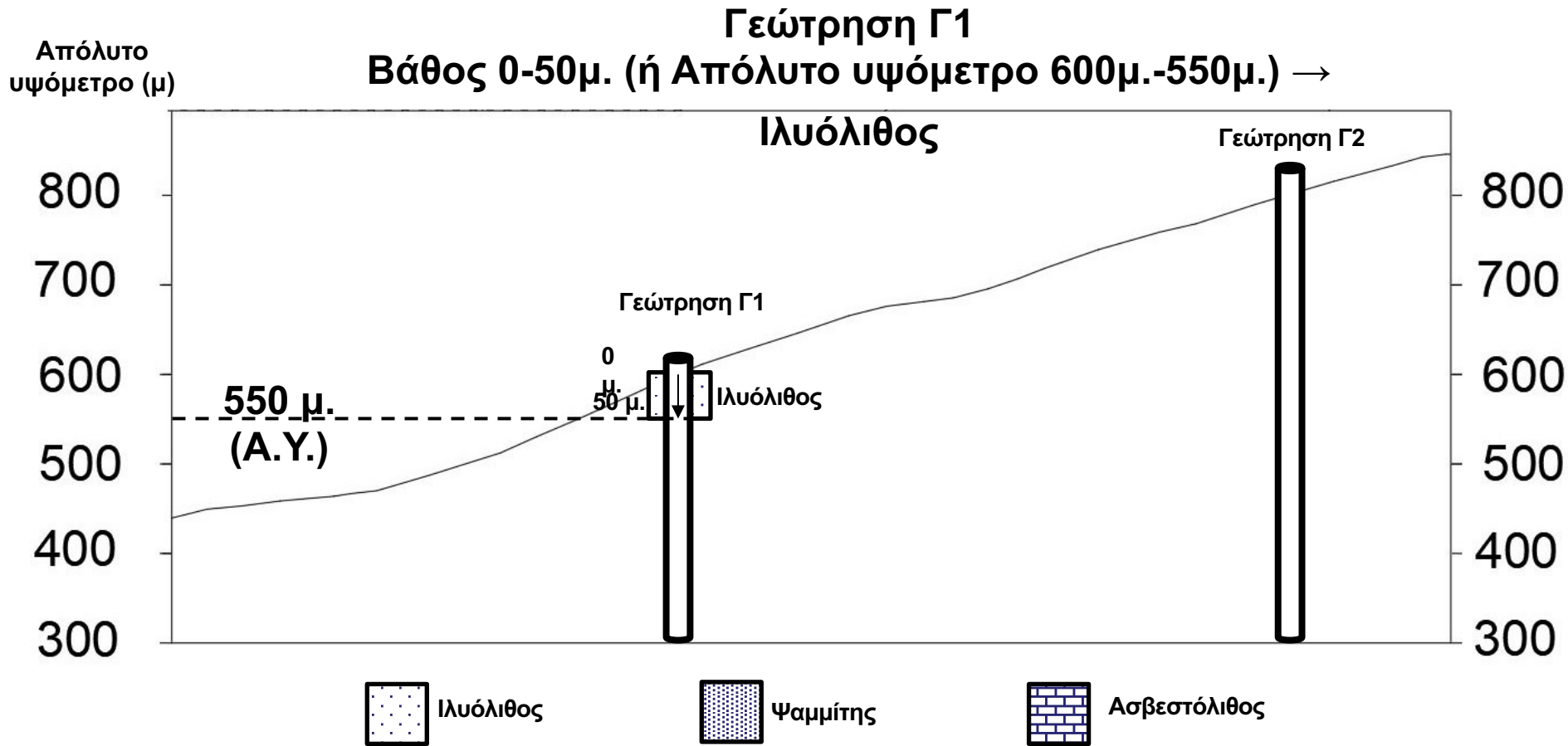

Ερώτημα 2^ο : Πιθανότερη ερμηνεία γεωλογικής δομής

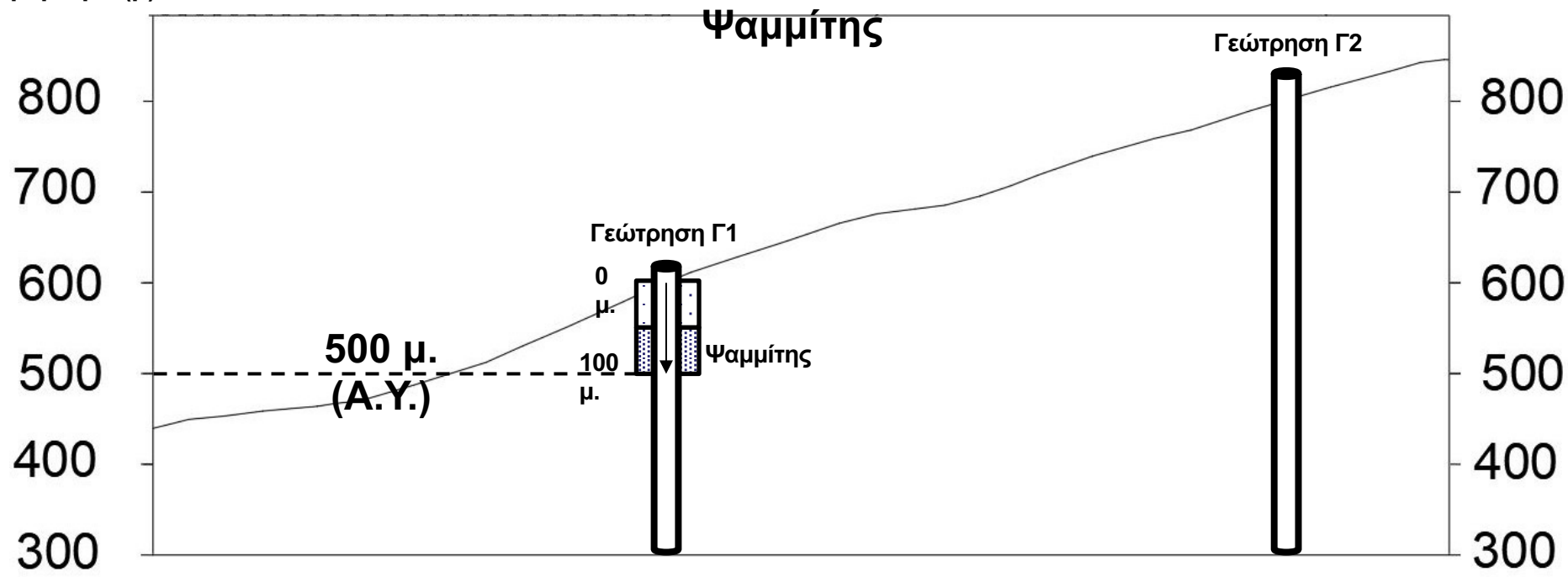
Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

Γεώτρηση Γ1:
Βάθος 50-100μ. (ή απόλυτο υψόμετρο 550μ.-500μ.) →

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

 Ιλυόλιθος

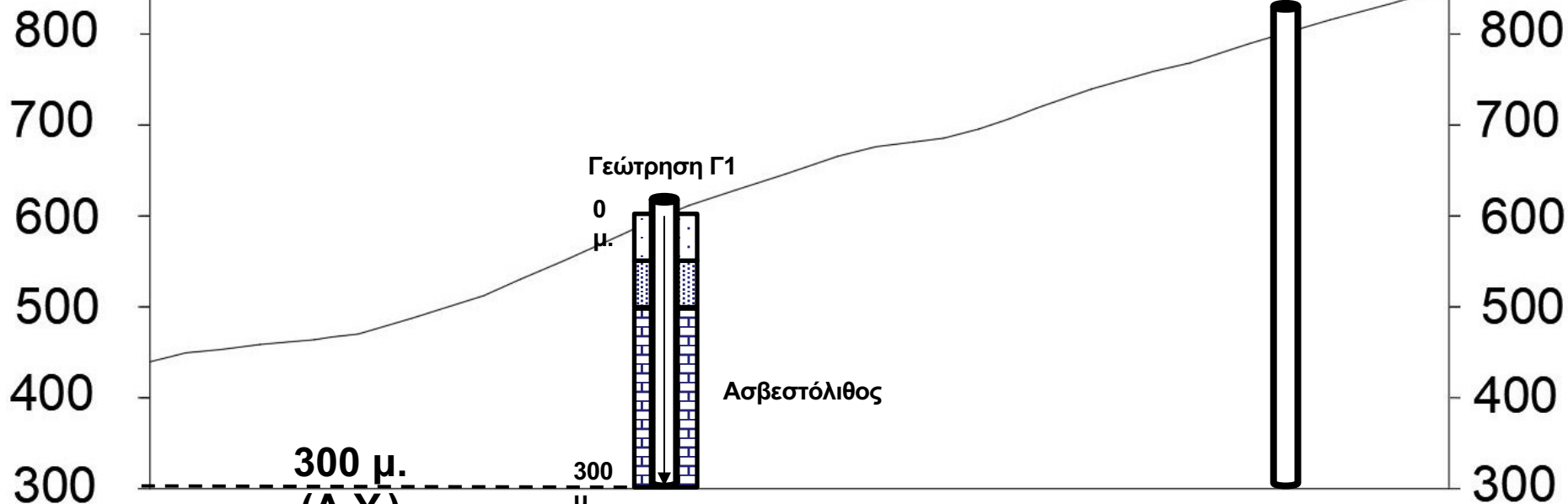
 Ψαμμίτης

 Ασβεστόλιθος

Γεώτρηση Γ1:
Βάθος 100-300μ. (ή Απόλυτο υψόμετρο 500μ.-300μ.) →
Ασβεστόλιθος

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

300 μ.
(Α.Υ.)

300
μ.

Γεώτρηση Γ1

Γεώτρηση Γ2

Ασβεστόλιθος

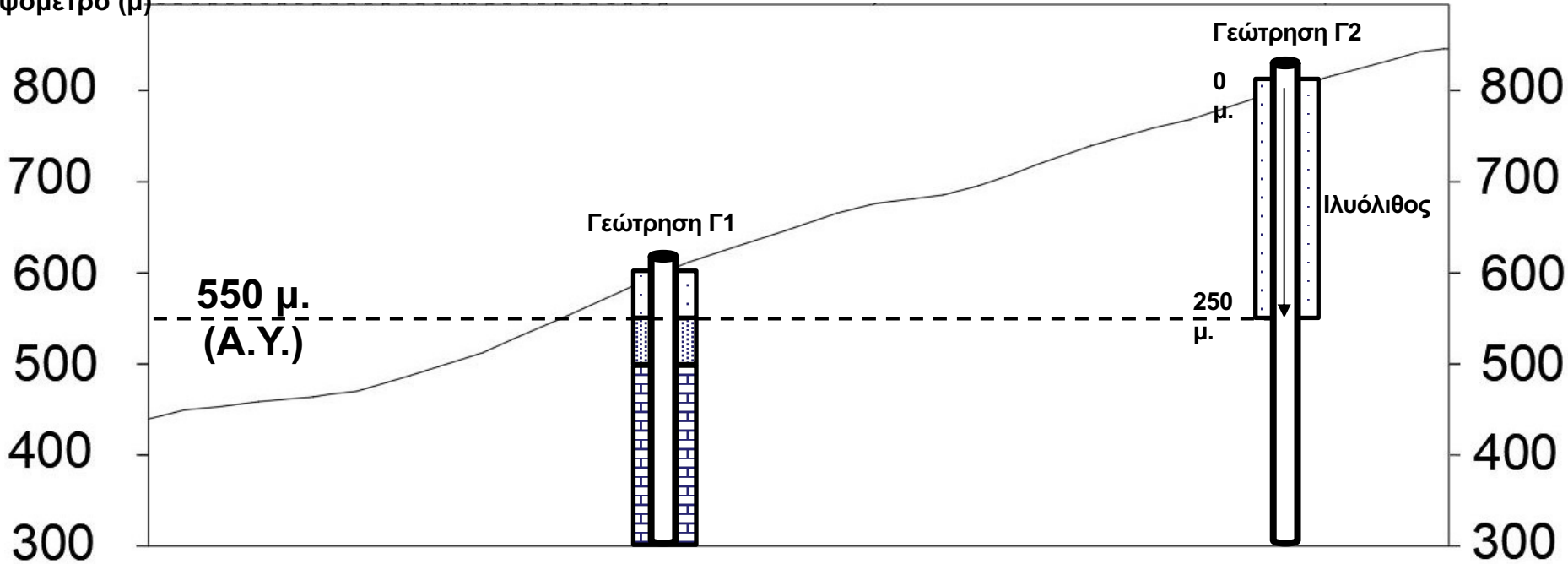
Ιλυόλιθος

Ψαμμίτης

Ασβεστόλιθος

Γεώτρηση Γ2:
Βάθος 0-250μ. (ή Απόλυτο υψόμετρο 800μ.-550μ.) → Ιλυόλιθος

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

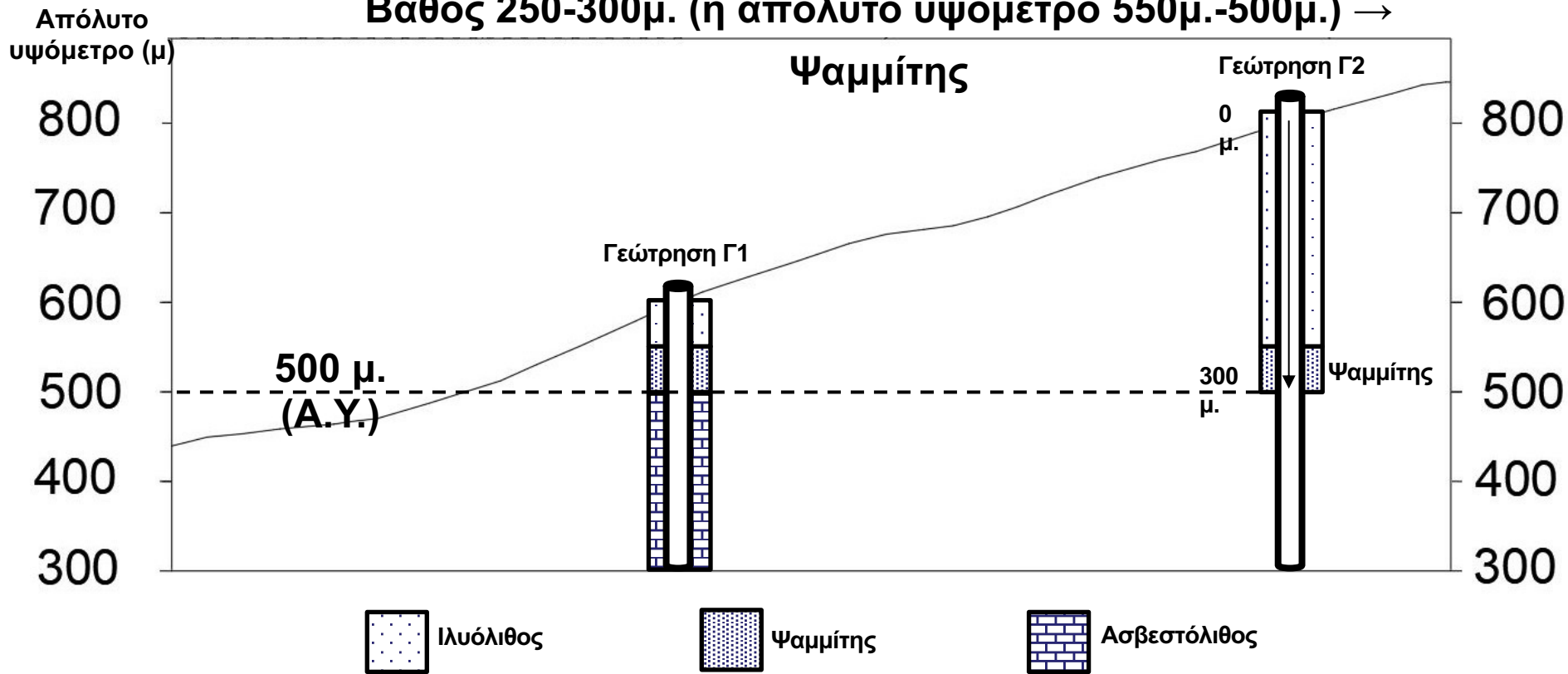

Ιλυόλιθος

Ψαμμίτης

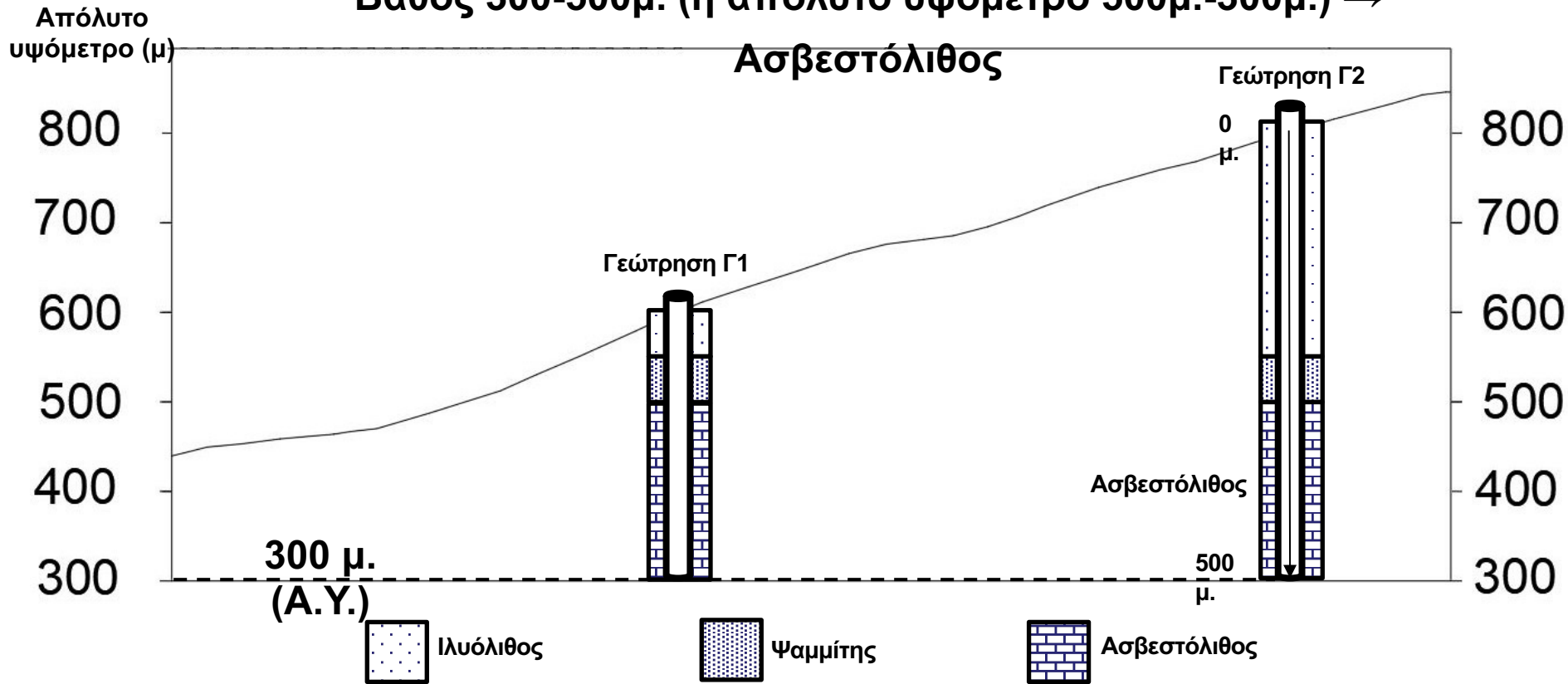
Ασβεστόλιθος

Γεώτρηση Γ2: Βάθος 250-300μ. (ή απόλυτο υψόμετρο 550μ.-500μ.) →

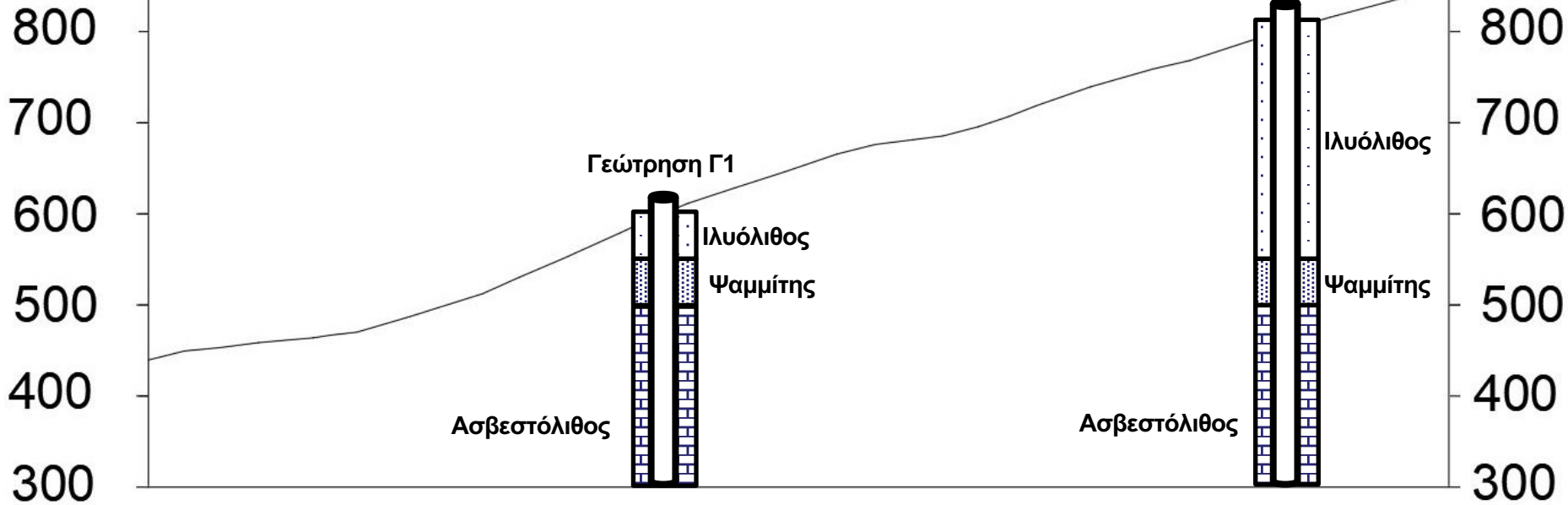

Γεώτρηση Γ2:
Βάθος 300-500μ. (ή απόλυτο υψόμετρο 500μ.-300μ.) →

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

Ιλυόλιθος

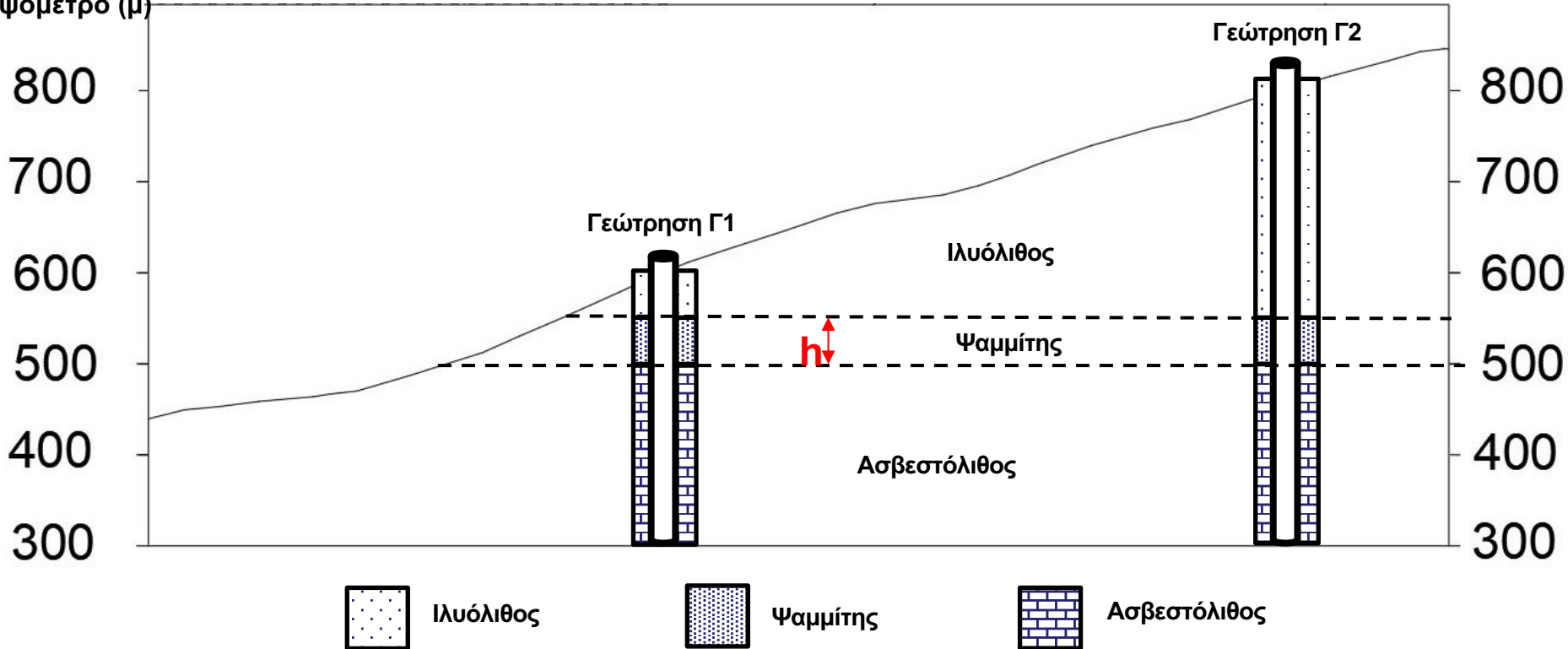
Ψαμμίτης

Ασβεστόλιθος

Ερώτημα 1^ο

Πιθανή Γεωλογική Δομή: **Οριζόντια Στρώματα**

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

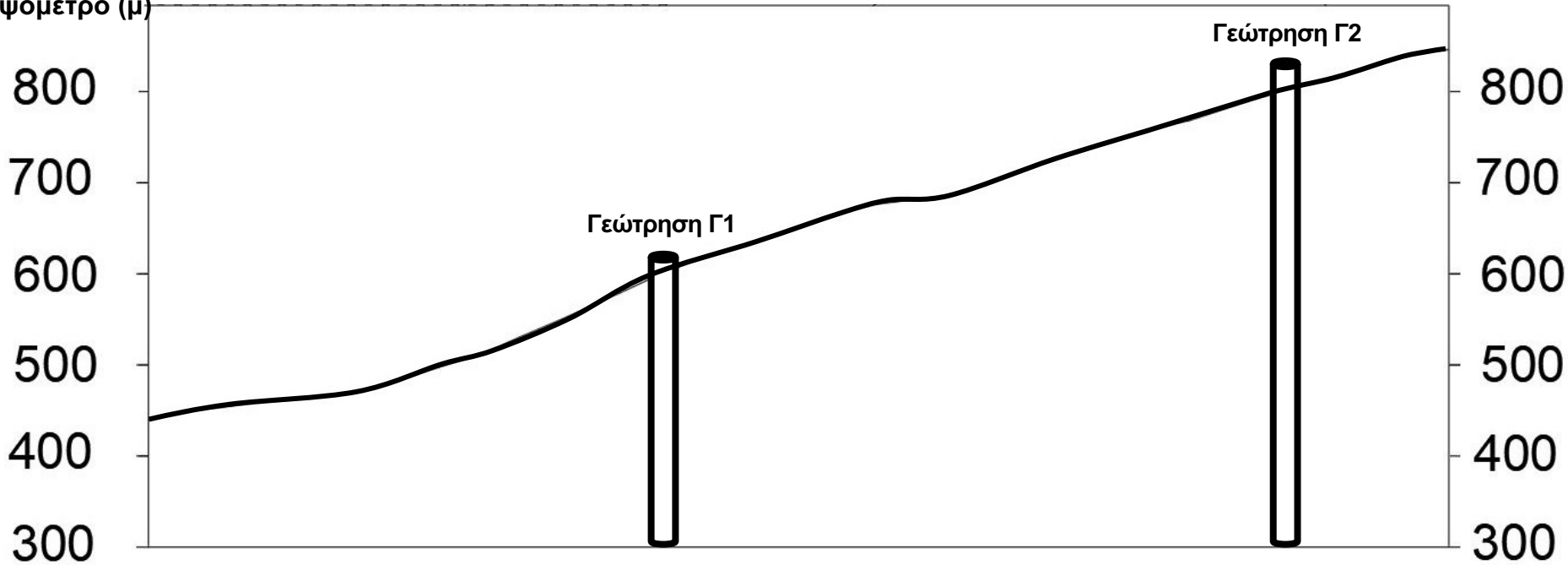

Πάχος στρώματος (h) – θα συζητηθεί σε επόμενο μάθημα

Ερώτημα 3°
Εναλλακτική ερμηνεία γεωλογικής δομής: ???

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

Ιλυόλιθος

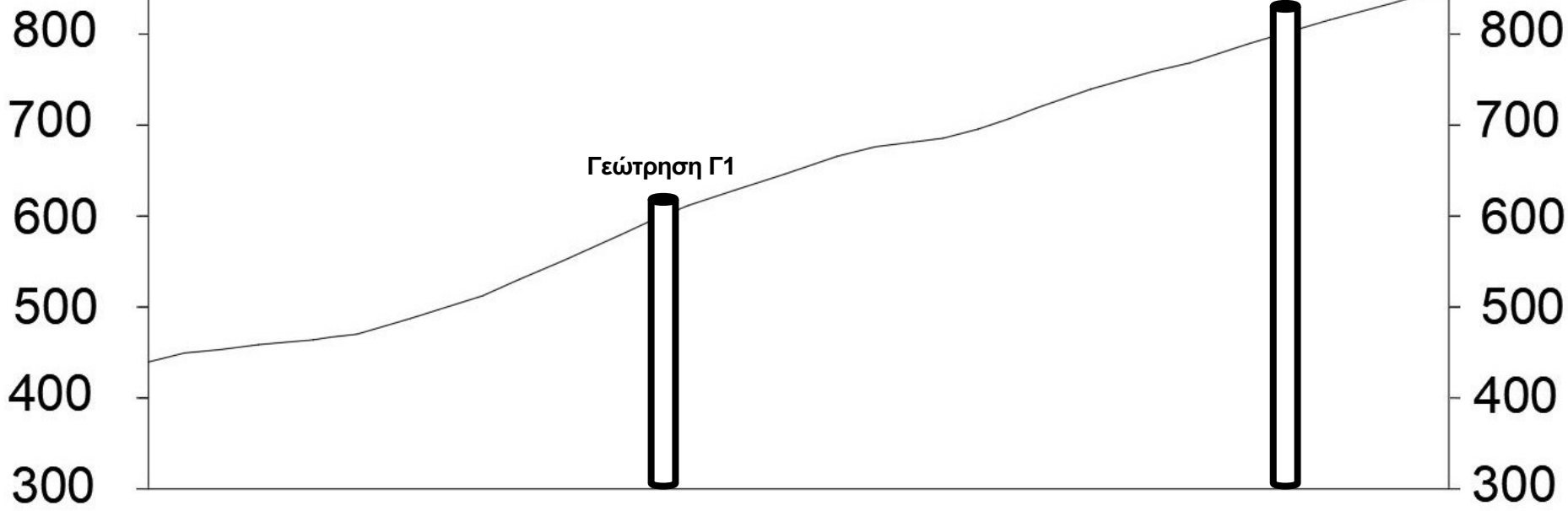
Ψαμμίτης

Ασβεστόλιθος

Ερώτημα 4° :
Πιθανή γεωλογική ερμηνεία με τα νέα αποτελέσματα
της γεώτρησης Γ1

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

 Ιλυόλιθος

 Ψαμμίτης

 Ασβεστόλιθος

Γεώτρηση Γ1:

Βάθος 0-100μ. (Απόλυτο υψόμετρο 600μ.-500μ.) →

Ιλυόλιθος

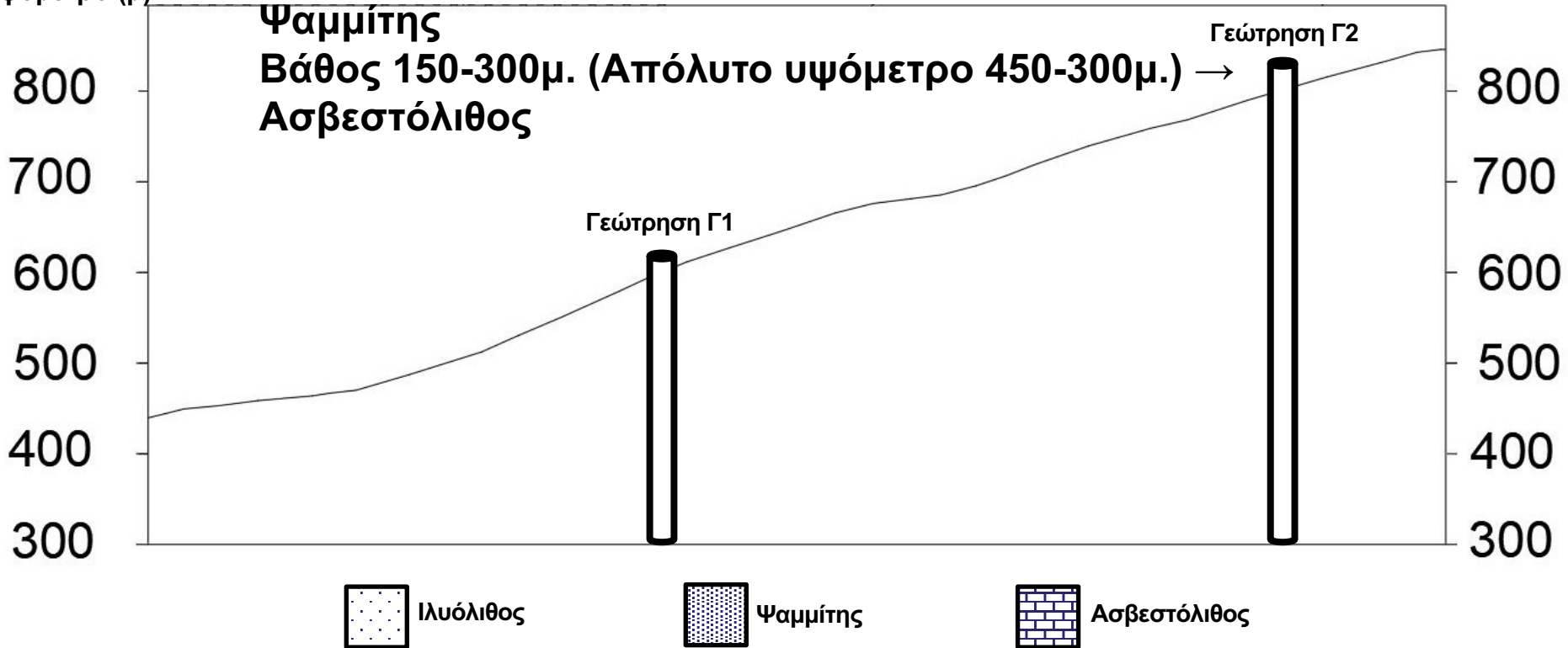
Βάθος 100-150μ. (Απόλυτο υψόμετρο 500-450μ.) →

Ψαμμίτης

Βάθος 150-300μ. (Απόλυτο υψόμετρο 450-300μ.) →

Ασβεστόλιθος

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

Γεώτρηση Γ1:

Βάθος 0-100μ. (Απόλυτο υψόμετρο 600μ.-500μ.) →

Ιλυόλιθος

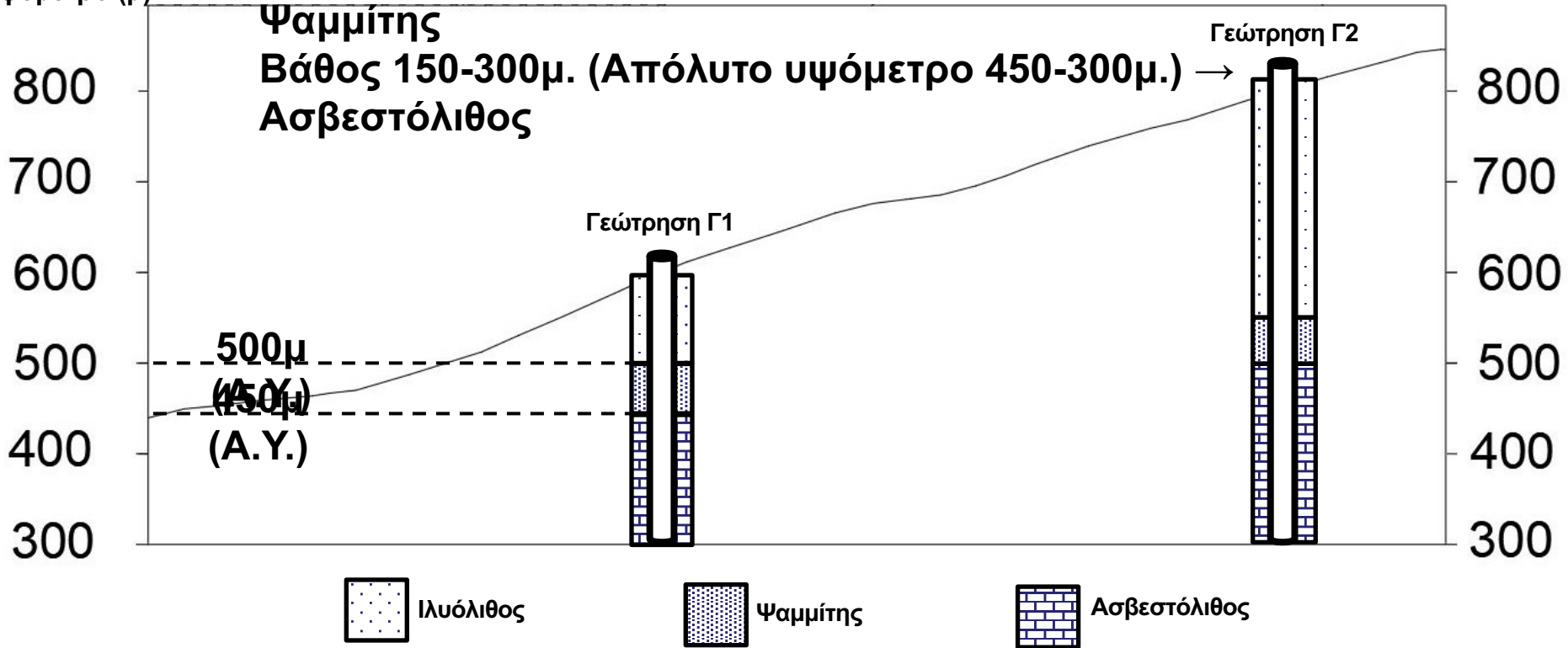
Βάθος 100-150μ. (Απόλυτο υψόμετρο 500-450μ.) →

Ψαμμίτης

Βάθος 150-300μ. (Απόλυτο υψόμετρο 450-300μ.) →

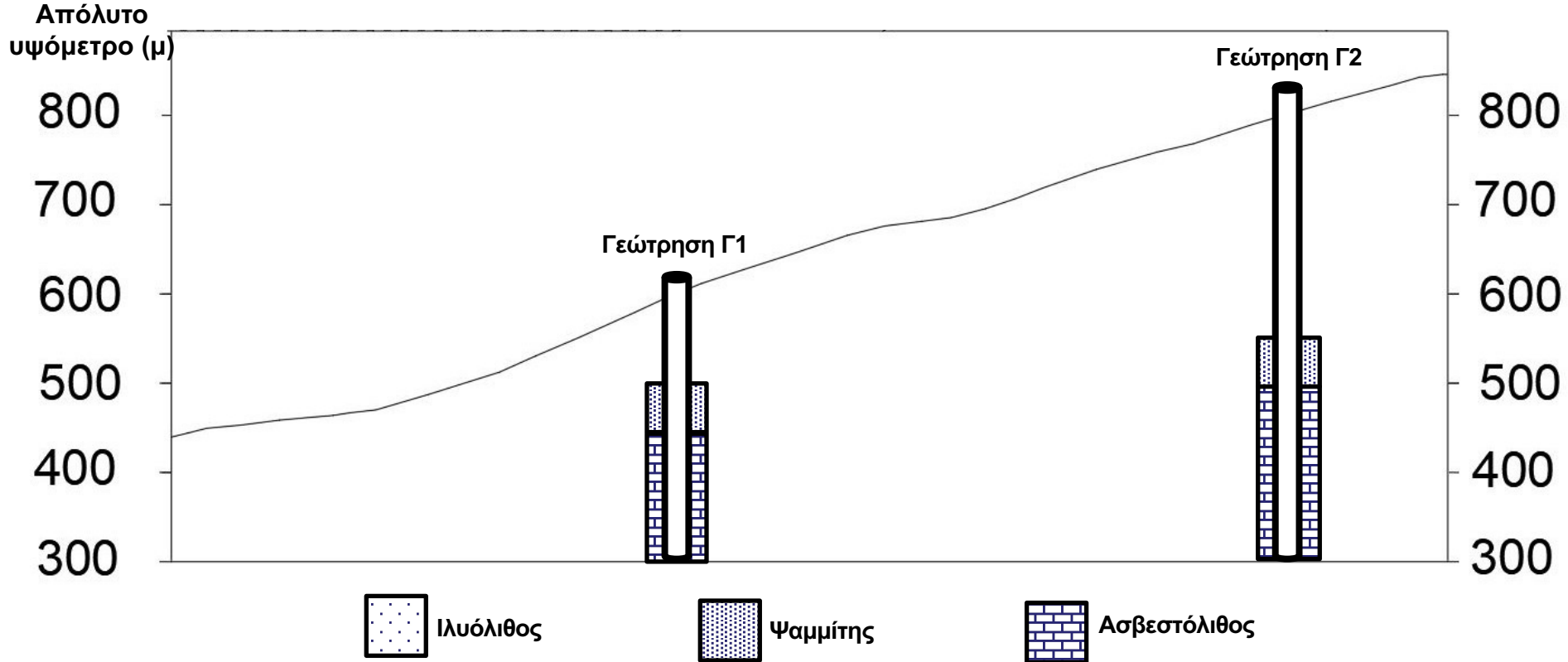
Ασβεστόλιθος

Απόλυτο
υψόμετρο (μ)

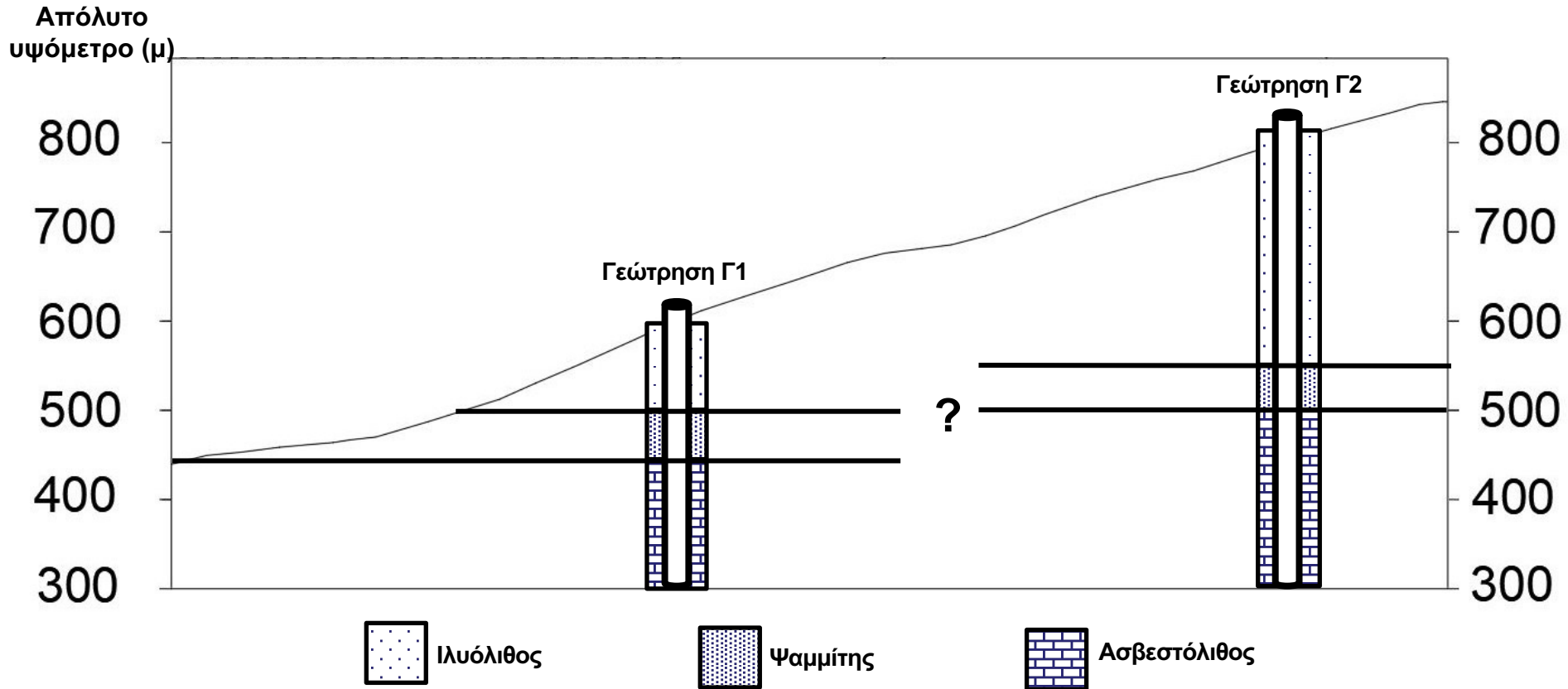

Ερώτημα 4^ο :
Πιθανότερη ερμηνεία Γεωλογικής Δομής: **Κεκλιμένα Στρώματα**

Ερώτημα 5^ο :
Εναλλακτική ερμηνεία Γεωλογικής Δομής: **Οριζόντια Στρώματα με Παρουσία Ρήγματος**

Ερώτημα 6°

Ερώτηση: Σχολιάστε ποια μπορεί να είναι τα προβλήματα κατά τη διάνοιξη της σήραγγας λαμβάνοντας υπόψη τα τρία διαφορετικά πιθανά γεωλογικά προσομοιώματα.

????

Ερώτηση: Ποιο από τα τρία μπορεί να είναι πιο φιλικό για την κατασκευή;

????